

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie
usług społecznych dla
gminy Wyszaków**

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – maj 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie.....	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza gminy	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	9
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w gminie Wyszków w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w gminie Wyszków w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w gminie Wyszków w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie Wyszków w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	13
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Wyszków w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	14
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Wyszków w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	15
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów gminy Wyszków w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych	17
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	17
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	19
III. Analiza świadczonych usług społecznych	21
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców gminy Wyszków.....	27
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	27
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	29
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Wyszków.....	52
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	52
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	54
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	55
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	58

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	61
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy	62
Spis tabel	64
Spis wykresów	65

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI –wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – ankieta online (ang. Computer Assisted Web Interview).

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja – rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki długoterminowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Gmina – podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS - Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

MGOPS – Miejsko Gminny Ośrodek pomocy Społecznej.

NGO – organizacja pozarządowa (ang. Non-Governmental Organisations).

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy gminy Wyszaków w powiecie wyszkowskim. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w gminie Wyszaków oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Gminę Wyszków zamieszkiwało na koniec 2023 roku 39 331 osób, z czego 20 020 stanowiły kobiety, a 19 311 mężczyźni. Spośród ogółu ludności odnotowano: 8 208 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, 22 789 mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz 8 334 mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza gminy

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej gminy wynikało, że dochody per capita były niższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych przewyższała wskaźniki dla powiatu i województwa.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

Na terenie gminy było zarejestrowanych 115 organizacji pozarządowych, a także 17 Kół Gospodyń Wiejskich.

Wśród placówek niepomocowych w gminie funkcjonowały: ośrodek sportu i rekreacji, biblioteka, ośrodek kultury, placówki służby zdrowia.

W gminie Wyszków zlokalizowane były następujące gminne i powiatowe placówki wsparcia (w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej): ośrodek pomocy społecznej, dom dziennego pobytu, dom pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku i dla osób przewlekle somatycznie chorych, uniwersytet trzeciego wieku, warsztat terapii zajęciowej, środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych, środowiskowy dom samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, świetlica środowiskowa, ognisko wychowawcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodek interwencji kryzysowej, mieszkanie treningowe, spółdzielnie socjalna.

W ramach projektów gmina oferowała także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w gminie Wyszków pokazywała, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 roku ze świadczeń w tej formie skorzystało 407 osób. W tym samym okresie świadczenia pieniężne otrzymały 383 osoby. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej wsparcie uzyskiwały w przeważającej części kobiety oraz osoby w wieku produkcyjnym.

Wśród głównych powodów przyznawania pomocy społecznej przez OPS w gminie Wyszków w 2023 roku znajdowały się: długotrwała lub ciężka choroba (435 rodzin), ubóstwo (268 rodzin), niepełnosprawność (259 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (114 rodzin) oraz bezrobocie (88 rodzin).

W 2023 roku w gminie Wyszków przeprowadzono 1 033 wywiady środowiskowe, które objęły 740 rodzin, liczących łącznie 1 264 osoby. Praca socjalna została skierowana do 1 384 rodzin, w których znajdowało się łącznie 2 535 osób. W tym samym roku zawarto 12 kontraktów socjalnych, które objęły łącznie 12 osób.

V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w gminie Wyszków w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie gminy liczba osób starszych w 2023 roku wynosiła 8 334, co stanowiło 21,19% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęto 181 rodzin spośród osób starszych, z czego 155 z nich stanowiły rodziny jednoosobowe. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 217 członków tych rodzin, co stanowiło 0,55% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Wyszków usługi opiekuńcze świadczone dla 125 osób na łączną kwotę 909 118 zł.

Na terenie gminy funkcjonowały placówki wsparcia dla osób starszych i były to:

- dom dziennego pobytu z 25 miejscami
- dom pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku i dla osób przewlekle somatycznie chorych, prowadzony przez organizację pozarządową z 56 miejscami
- uniwersytet trzeciego wieku.

Opinia badanych na temat wsparcia przez gminę Wyszków osób starszych jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle (39% badanych) niż dobrze (35% ankietowanych) wspiera osoby starsze. Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług mają odwrotne zdanie (36% respondentów uznaje, że gmina dobrze wspiera, a 14% badanych, że źle wspiera osoby starsze).

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że usługi oferowane przez gminę Wyszków osobom starszym są niewystarczające (42% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Wyszków jest trudne (42% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Wyszków z następujących usług:

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dziennych ośrodków wsparcia
- całodobowych, stacjonarnych ośrodków wsparcia.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Wyszaków najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w gminie Wyszaków w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w gminie Wyszaków zamieszkiwało 4 523 osoby z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny stanowiła powód, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 259 rodzin zamieszkujących gminę Wyszaków, w których żyło łącznie 408 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 5 osób w kwocie 14 397 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

Opinia badanych na temat wsparcia przez gminę Wyszaków osób z niepełnosprawnościami jest podzielona. Mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych nieco częściej przyznają, że gmina dobrze wspiera takie osoby (20% badanych uznaje, że gmina dobrze, a 15% badanych, że źle wspiera osoby starsze). Natomiast opinie beneficjentów usług społecznych są jednakowe (po 32% respondentów uważa, że gmina dobrze oraz źle wspiera takie osoby).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Wyszaków dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (48% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Wyszaków jest trudne (44% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- pracy socjalnej
- dziennych ośrodków wsparcia
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Wyszaków najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami.

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w gminie Wyszaków w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W 2023 roku bezdomność stanowiła przyczynę udzielenia pomocy społecznej 8 rodzinom, obejmującym łącznie 9 osób, co stanowiło 0,02% populacji.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wyszaków źle wspiera osoby w kryzysie bezdomności (30% beneficjenci usług społecznych, 27% niekorzystający z nich).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Wyszaków są niewystarczające (59% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Wyszaków jest trudne (61% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Wyszaków w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pracy socjalnej
- schronisk dla osób bezdomnych
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Wyszaków najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- schroniska dla osób bezdomnych
- praca socjalna
- punkty pomocy doraźnej
- noclegownie, ogrzewalnie.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie zdrowia psychicznego** w gminie Wyszków w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w gminie Wyszków wskazywała, że w 2023 roku 435 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu skorzystały w 2023 roku 2 rodziny, w których funkcjonowały łącznie 2 osoby. Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 45 243 zł, a na przeciwdziałanie alkoholizmowi 1 451 811 zł. W 2023 roku przyznano 6 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 9 520 zł.

Gmina świadczyła specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Były one realizowane dla 18 osób, na co wydatkowano 134 823 zł.

Na terenie gminy funkcjonowały placówki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i były to:

- środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych prowadzony przez miasto Wyszków z 36 miejscami z którego skorzystały 42 osoby zatrudniający 9 osób, z kosztami utrzymania na poziomie 984 100 zł.
- środowiskowy dom samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną prowadzony przez organizację pozarządową z 40 miejscami, z którego skorzystało 41 osób
- mieszkanie treningowe przeznaczone dla osób z niepełnosprawnością intelektualną z 4 miejscami
- warsztat terapii zajęciowej.

Wśród badanych przeważa opinia, że gmina Wyszków źle wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (36% mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych, 31% beneficjenci usług społecznych).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Wyszków są niewystarczające (56% beneficjenci usług społecznych, 43% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Wyszków jest trudne (59% beneficjenci usług społecznych, 48% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Wyszków w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- pomocy wolontariuszy
- mieszkań treningowych i wspomaganych
- pracy socjalnej.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Wyszków najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Wyszków w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS w 2023 roku w gminie Wyszków zamieszkiwało 8 208 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 20,87% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 12,28% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 639 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 57 i stanowiły 33,53% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dzieci było 62 i stanowiły 36,47% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dzieci było 33 i stanowiły 19,41% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dzieci było 11 i stanowiły 6,47% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dzieci było 5 i stanowiły 2,94% wszystkich rodzin, a rodzin z 6 dzieci były 2 i stanowiły 1,18% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 85 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 271 osób.

W 2023 roku w gminie Wyszków świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymało 199 dzieci, co stanowiło koszt 306 260 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 39 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 628 627 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 17 883 187 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 310 rodzinom, w których było 765 osób. Na terenie gminy Wyszków funkcjonował 1 ośrodek interwencji kryzysowej prowadzony przez organizację pozarządową.

Na terenie gminy funkcjonowały placówki wsparcia dla rodzin z dziećmi i były to:

- świetlica środowiskowa

- ognisko wychowawcze
- 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze z miejscami interwencyjnymi każda po 14 miejsc, prowadzone przez powiat
- ośrodek interwencji kryzysowej.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wyszków dobrze wspiera rodziny z dziećmi (42% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców opinia o wystarczalności usług oferowane przez gminę Wyszków rodzinom z dziećmi są podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi oferowane przez gminę są niewystarczające (37% badanych) niż są wystarczające (29% respondentów). Natomiast opinie mieszkańców niekorzystających ze wsparcia w postaci usług są odwrotne (25% pytanych uznaje je za niewystarczające, a 28% ankietowanych za wystarczające).

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Wyszków jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (49% badanych) niż jest łatwe (29% ankietowanych). Natomiast opinie mieszkańców niekorzystających ze wsparcia są jednakowe (po 25% respondentów twierdzi, że usługi są trudne oraz łatwo dostępne dla rodzin z dziećmi).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Wyszków w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- wsparcia asystenta rodziny
- pracy socjalnej.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Wyszków najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- poradnictwo, warsztaty, terapie
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- praca socjalna.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Wyszków w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Większość przedstawicieli badanych instytucji w gminie ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanych pojęciem deinstytucjonalizacji i rozumie jej definicję.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji podzielają zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: inne grupy, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS oraz rodziny z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Wyszaków to: brak środków. Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Wyszaków to brak środków finansowych oraz brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Badane instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – raczej gotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 1 respondent zdecydowanie gotowe, 1 respondent raczej niegotowe, 3 respondentów zdecydowanie niegotowe.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie Wyszaków słyszeli o idei tworzenia centrum usług społecznych i oceniają ją raczej pozytywnie. Przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe, zaś ich doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW GMINY WYSZKÓW W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców gminy Wyszków wynosiła 39 331 osób. Przyrost naturalny w gminie był ujemny i kształtował się na poziomie -43 osób. W 2023 roku saldo migracyjne było dodatnie i wynosiło 52 osoby. W strukturze demograficznej przeważały kobiety, które stanowiły 50,90% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Wyszków w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	39 331	12 240	11 658
Gęstość zaludnienia	238,1	81,10	234,9
Przyrost naturalny	-43	-32	-30
Saldo migracji	52	18	31
Kobiety na 100 mężczyzn	104	100	101
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	8 208, 20,87%	2 558, 21,01%	2 341, 19,79%
w tym K	3 934	1 229	1 139
w tym M	4 274	1 329	1 202
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	22 789, 57,94%	7 116, 58,26%	6 753, 58,08%
w tym K	10 588	3 267	3 589
w tym M	12 201	3 848	3 164
Liczba i % osób 65+	8 334, 21,19%	2 565, 20,73%	2 564, 22,13%
w tym K	5 498	1 678	1 672
w tym M	2 836	886	892

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 37 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 73 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 102 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 27,40%,
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 21,19%, w tym dla kobiet 13,98%, a dla mężczyzn 7,21%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Wyszków w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Dochody gminy per capita	5 295,49zł	6 409,93 zł	7 388,45 zł
Dochody własne per capita	2 836,87 zł	2 430,69 zł	2 813,98 zł
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	125	92,67	99

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą gminy Wyszków w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody gminy per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji gminy, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynikało, że dochody gminy per capita były niższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych przewyższała wskaźniki dla powiatu i województwa.

Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Wyszków w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	115	33	38
NGO/ 1000 mieszk.	2,92	2,51	3,38
Frekwencja w wyborach samorządowych	53,01%	58,85%	58,92%
Frekwencja w wyborach parlamentarnych	76,52%	74,29%	73,86%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące gminy Wyszków w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców gminy w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźników dotyczących NGO były one wyższe od średniej w powiecie i niższe od średniej w województwie. W zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika wyborów parlamentarnych

była wyższa od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Natomiast wskaźnik wyborów samorządowych był niższy od średniej powiatowej i wojewódzkiej.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W gminie Wyszków funkcjonowały 2 jednostki organizacyjne pomocy społecznej, tj. ośrodek pomocy społecznej środowiskowy domy samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Wyszków

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. 3 maja 16, 07- 200 Wyszków	Urząd gminy	40	29 182 199 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Środowiskowy Dom Samopomocy	ul. KEN 2 07-200 Wyszków	Urząd gminy	Brak danych	Brak danych	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zapewnia on szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tej jednostki.

Na terenie gminy funkcjonowały także inne placówki wsparcia i były to: dom pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku i dla osób przewlekle somatycznie chorych, uniwersytet trzeciego wieku, środowiskowy dom samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, świetlica środowiskowa, ognisko wychowawcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodek interwencji kryzysowej, mieszkanie treningowe.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Wyszków

Typ Podmiotu Ekonomii Społecznej	Liczba Podmiotów
Organizacje pozarządowe	115
Koła Gospodyń Wiejskich	17
Spółdzielnia socjalna	1
Zakład Aktywności Zawodowej	0
Centrum Integracji Społecznej	0
Klub integracji Społecznej	0
Warsztaty Terapii Zajęciowej	1

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W gminie Wyszków funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wynosiła 115, co stanowiło największą grupę w tej kategorii. Wśród nich działało także 17 Kół Gospodyń Wiejskich, angażujących się w aktywność społeczną i kulturalną. Na terenie gminy funkcjonowały również spółdzielnia socjalna oraz warsztat terapii zajęciowej.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Wyszków

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Sport	24
Kultura	6
Edukacja	6
Zdrowie	8
Pomoc społeczna	6
Bezpieczeństwo	8
Rozwój lokalny	12
Ekologia	5
Demokracja	1
Wsparcie organizacji pozarządowych	1
Rynek pracy	3
Działalność międzynarodowa	1
Nauka i technika	0
Branżowe	1
Religia	0
Suma	82

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych <https://spis.ngo.pl/mazowieckie-wyszkow-143505?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> i zestawienia udostępnionego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor [dostęp 1.12.2024].

W gminie Wyszków w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 115 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazały 82 (jedna organizacja mogła wskazać kilka rodzajów działalności lub nie musiała wskazywać żadnego). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynikało, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie gminy były te o charakterze sportowym oraz związane z rozwojem lokalnym.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Wyszków

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Wyszkowski Ośrodek Sportu i Rekreacji	ul. T. Kościuszki 54, 07-200 Wyszków	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Zajęcia sportowe, warsztaty artystyczne oraz zajęcia dla dzieci i młodzieży
Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna	ul. Generała Józefa Sowińskiego 80, 07-202 Wyszków	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Wyszkowski Ośrodek Kultury "Hutnik"	ul. Prosta 7, 07- 202 Wyszków	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Placówki służby zdrowia ¹	Gmina Wyszków	Urząd gminy, jednostki samorządowe, podmioty prywatne	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędu Gminy Wyszków. Więcej informacji na stronie gminy pod adresem: <https://www.wyszkow.pl/> [Dostęp: 18.12.2024]

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie gminy Wyszków. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawione podmioty realizują różnorodne zadania w zakresie kultury, sportu, edukacji oraz ochrony zdrowia, wspierając rozwój społeczności lokalnej. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że na terenie gminy funkcjonowały następujące placówki niepomocowe: ośrodek sportu i rekreacji, biblioteka, ośrodek kultury, placówki służby zdrowia.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminie Wyszków w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla powiatu i województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	744	284	265
- świadczenia pieniężne	383	126	154
- świadczenia niepieniężne	407	172	131
Liczba rodzin	559	200	260
Liczba osób w rodzinach	1014	449	553

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Wyszków (MRiPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
------------------	-------------------	-----------------------------	--

¹ Szczegółowe informacje na temat placówek służby zdrowia na terenie gminy można znaleźć pod linkiem: <https://ratusz.pl/1435053/wyszkow/sluzba-zdrowia> (Dostęp 18.12.2024 r.)

- w wieku 0-17	28,26%	49,99%	40,32%
- w wieku produkcyjnym	45,90%	35,46%	42,21%
- w wieku poprodukcyjnym	25,84%	14,55%	17,47%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	54,51%	47,62%	49,13%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	45,49%	52,38%	50,87%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Wyszków (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w gminie Wyszków pokazywała, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 407 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymały 383 osoby. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej wsparcie uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku produkcyjnym.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Wyszków w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Ubóstwo	268	435	47,94%	1,11%
Sieroctwo	0	0	0%	0%
Bezdomność	8	9	1,43%	0,02%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	37	187	6,62%	0,48%
- w tym wielodzietność	36	183	6,44%	0,47%
Bezrobocie	88	201	15,74%	0,51%
Niepełnosprawność	259	408	46,33%	1,04%
Długotrwała lub ciężka choroba	435	666	77,8%	1,69%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	114	400	20,39%	1,02%
- w tym rodziny niepełne	86	260	15,38%	0,66%
- w tym rodziny wielodzietne	30	155	5,37%	0,39%
Przemoc domowa	5	21	0,89%	0,05%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	2	2	0,36%	0,01%
Narkomania	0	0	0%	0%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	5	0,89%	0,01%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	3	7	0,54%	0,02%
Sytuacja kryzysowa	0	0	0%	0%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej², pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia,

² Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród powodów przyznawania pomocy przez OPS w gminie Wyszków w 2023 roku należy wymienić następujące:

- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 435 rodzin
- ubóstwo dotknęło 268 rodzin
- niepełnosprawność wystąpiła u 259 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczyła 114 rodzin, w tym 86 rodzin niepełnych oraz 30 rodzin wielodzietnych
- bezrobocie dotknęło 88 rodzin
- potrzeba ochrony macierzyństwa dotyczyła 37 rodzin, w tym rodzin wielodzietnych, których było 36
- bezdomność dotknęła 8 rodzin
- w związku z przemocą domową, wsparcie otrzymało 5 rodzin
- trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego wystąpiła u 5 rodzin
- zdarzenia losowe dotknęło 3 rodziny
- alkoholizm wystąpił u 2 rodzin
- sieroctwo, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, narkomania, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy, sytuacja kryzysowa oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna nie były przyczyną przyznania wsparcia z pomocy społecznej.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 174 osobom na łączną kwotę 1 065 894 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 167 osób na sumę 1 043 104 zł
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 7 osobom na kwotę 22 790 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 54 osobom na łączną kwotę 116 326 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 25 zasiłków o wartości 42 000 zł
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 6 zasiłków na łączną kwotę 9 520 zł
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 5 zasiłków na sumę 14 397 zł
- z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego przyznano 2 świadczeń na sumę 1 940 zł.

W 2023 roku gmina Wyszków udzieliła wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymały 3 osoby, na co przeznaczono łącznie 12 000 złotych. Ponadto sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie 2 świadczeń o łącznej wartości 5 844 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 316 osobom na łączną kwotę 334 542 zł.

W 2023 roku gmina Wyszków udzieliła wsparcia w postaci dodatków mieszkaniowych, które zostały przyznane 401 gospodarstwom domowym, na co przeznaczono łącznie 593 235 zł. Gmina dysponowała w 2023 roku środkami finansowymi na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 32 931 236 zł, w tym w budżecie OPS 29 182 199 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gmina Wyszków dysponowała 344 mieszkaniami komunalnymi, w tym 48 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 30 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwały 24 osoby.

Na terenie gminy nie funkcjonował dom pomocy społecznej prowadzony przez gminę. Mieszkańcy gminy, którzy wymagali umieszczenia w takiej placówce, byli kierowani do instytucji prowadzonych przez powiat. W 2023 roku takich osób było 53, a gmina poniosła koszty w wysokości 1 852 601 złotych za ich pobyt w domu pomocy społecznej.

3. Praca socjalna

W 2023 roku w gminie Wyszków przeprowadzono 1 033 wywiady środowiskowe, które objęły 740 rodzin, liczących łącznie 1 264 osoby. Praca socjalna była skierowana do 1 384 rodzin, w których znajdowało się łącznie 2 535 osób. W tym samym roku zawarto 12 kontraktów socjalnych, które objęły łącznie 12 osób.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie gminy liczba osób starszych w 2023 roku wyniosła 8 334, co stanowiło 21,19% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęto 181 rodzin spośród osób starszych, z czego 155 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 217 członków tych rodzin, co stanowiło 0,55% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Wyszków usługi opiekuńcze świadczone dla 125 osób na łączną kwotę 909 118 zł.

Na terenie gminy funkcjonowały placówki wsparcia dla osób starszych i były to:

- dom dziennego pobytu z 25 miejscami
- dom pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku i dla osób przewlekle somatycznie chorych, prowadzony przez organizację pozarządową z 56 miejscami
- uniwersytet trzeciego wieku.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w gminie Wyszków zamieszkiwało 4 523 osób z niepełnosprawnościami.

W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 259 rodzin, w których żyło łącznie 408 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 5 osób w kwocie 14 397 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wychnieniowej oraz asystentury osobistej.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W 2023 roku bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 8 rodzinom, obejmującym 9 osób, co stanowiło 0,02% populacji. Gmina udzieliła 7 świadczeń schronienia na łączną kwotę 68 271 zł.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w gminie Wyszaków wskazywała, że w 2023 roku 435 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystały 2 rodziny, w których funkcjonowały 2 osoby. Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 45 243 zł, a na przeciwdziałanie alkoholizmowi 1 451 811 złotych. W 2023 roku przyznano 6 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 9 520 zł.

Gmina świadczyła specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi te były realizowane dla 18 osób, na co wydatkowano 134 823 zł.

Na terenie gminy funkcjonowały placówki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i były to:

- środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych prowadzony przez miasto Wyszaków z 36 miejscami z którego skorzystały 42 osoby zatrudniający 9 osób, z kosztami utrzymania na poziomie 984 100 zł.
- środowiskowy dom samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną prowadzony przez organizację pozarządową z 40 miejscami, z którego skorzystało 41 osób
- mieszkanie treningowe przeznaczone dla osób z niepełnosprawnością intelektualną z 4 miejscami
- warsztat terapii zajęciowej.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS w 2023 roku w gminie Wyszaków zamieszkiwało 8 208 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 20,87% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 12,28% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 639 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 57 i stanowiły 33,53% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 62 i stanowiły 36,47% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 33 i stanowiły 19,41% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 11 i stanowiły 6,47% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 5 i stanowiły 2,94% wszystkich rodzin, a rodzin z 6 dziećmi było 2 i stanowiły 1,18% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 85 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 271 osób.

W 2023 roku w gminie Wyszaków świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymało 199 dzieci, co stanowiło koszt 306 260 zł. Pracą

asystenta rodziny objęto 39 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 628 627 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 17 883 187 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 310 rodzinom, w których było 765 osób.

Na terenie gminy funkcjonowały placówki wsparcia dla rodzin z dziećmi i były to:

- świetlica środowiskowa
- ognisko wychowawcze
- 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze z miejscami interwencyjnymi każda po 14 miejsc, prowadzone przez powiat
- ośrodek interwencji kryzysowej.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY WYSZKÓW

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w styczniu i lutym 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców gminy Wyszków wyniosła 150 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

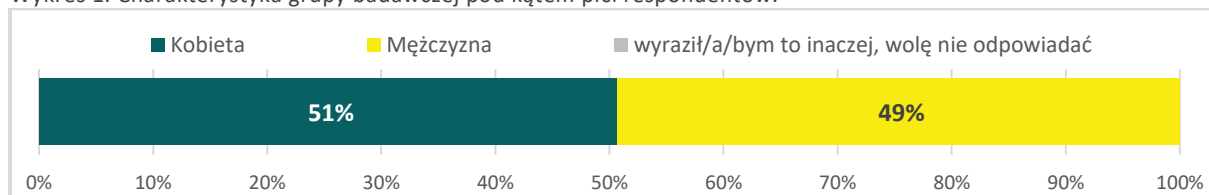
W badaniu mieszkańców gminy wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wyszków o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

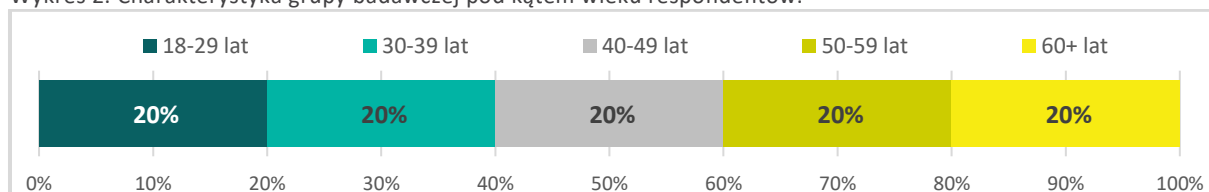
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu przeważającą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 51% badanych).

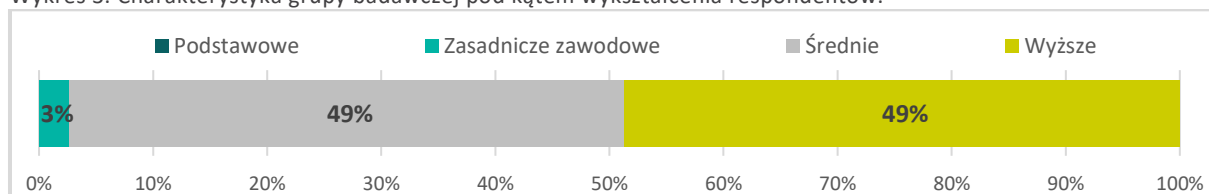
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano 20% ankietowanych.

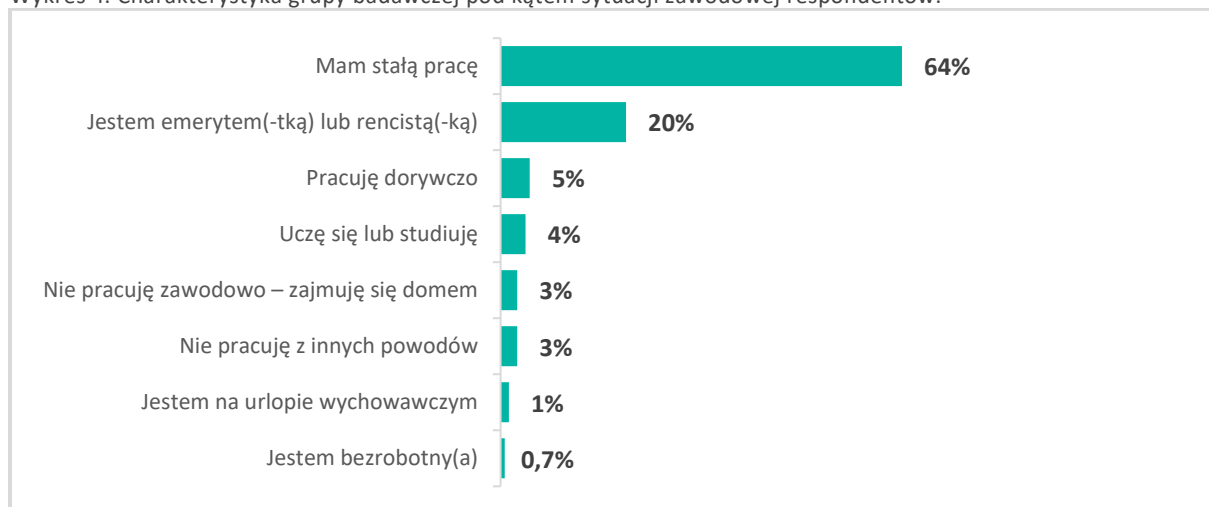
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów dominującymi grupami byli ci z wykształceniem wyższym oraz średnim (po 49% badanych).

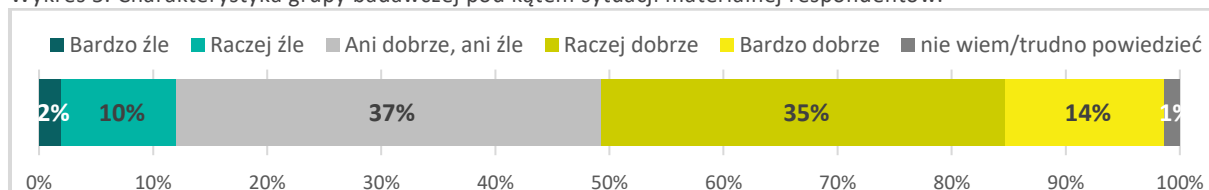
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (64% badanych).

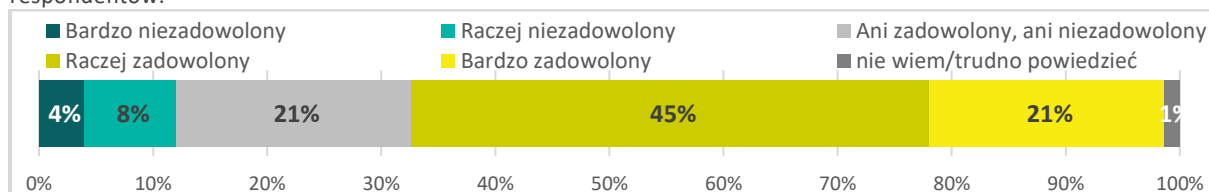
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (35% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (37% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

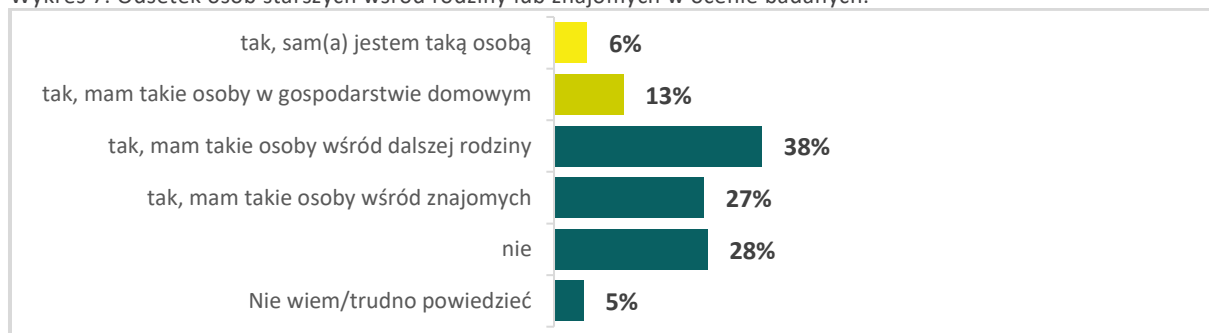
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (45% badanych) oraz bardzo zadowoleni (21% badanych) z zamieszkiwania na terenie gminy Wyszaków.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wyszaków o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

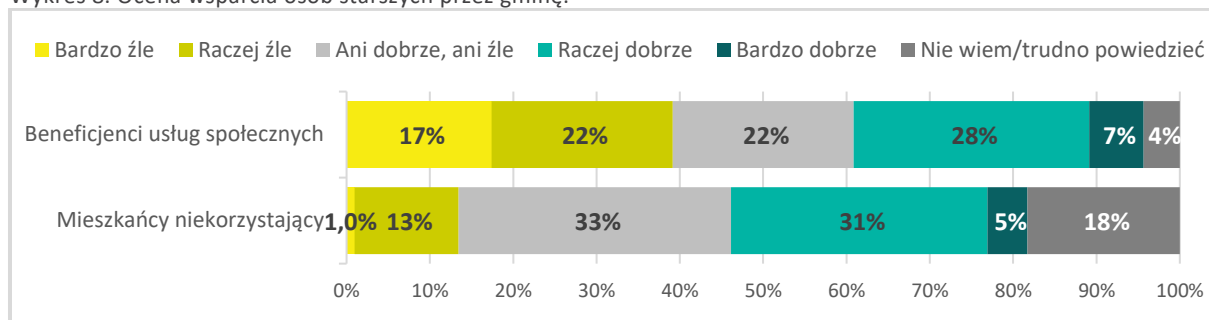
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Wyszków 6% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 13% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, natomiast 38% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 27% wśród znajomych.

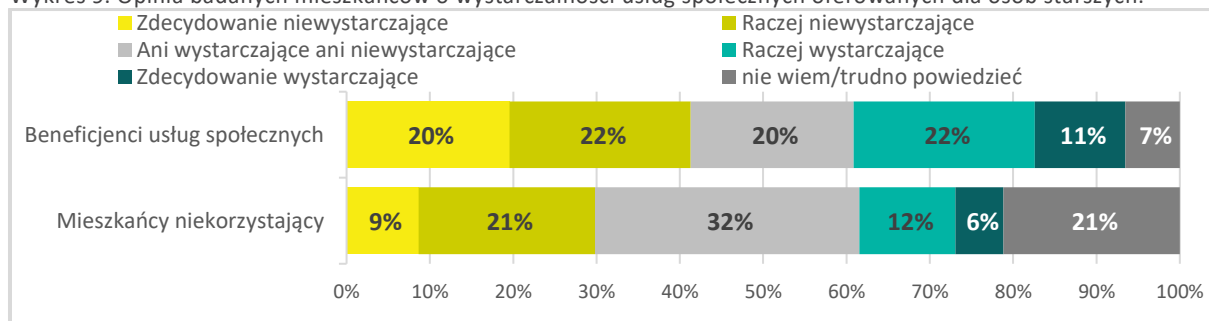
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia badanych na temat wsparcia przez gminę Wyszków osób starszych jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle (39% badanych) niż dobrze (35% ankietowanych) wspiera osoby starsze. Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług mają odwrotne zdanie (36% respondentów uznaje, że gmina dobrze wspiera, a 14% badanych, że źle wspiera osoby starsze).

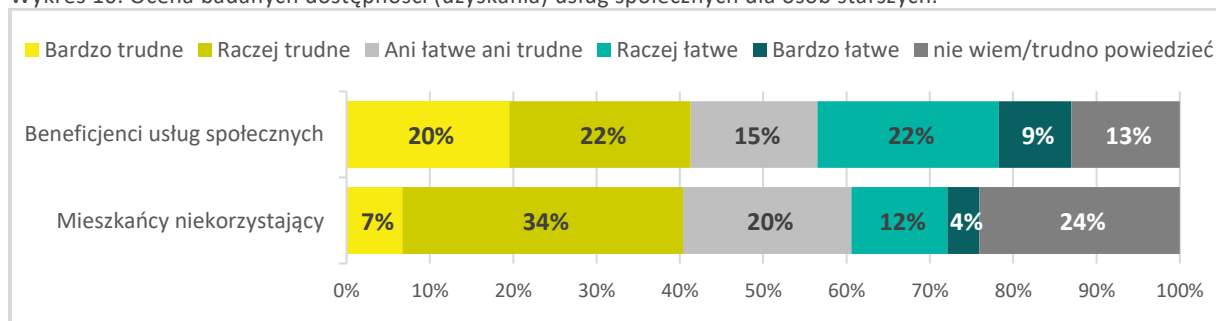
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że usługi oferowane przez gminę Wyszków osobom starszym są niewystarczające (42% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

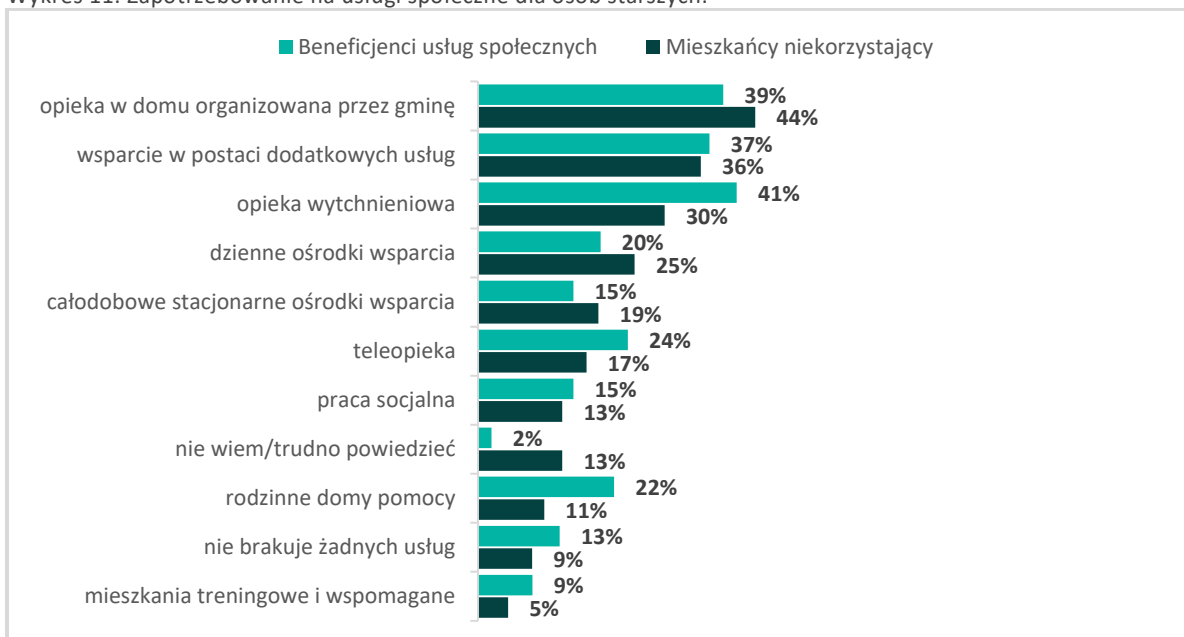
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Wyszków jest trudne (42% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.

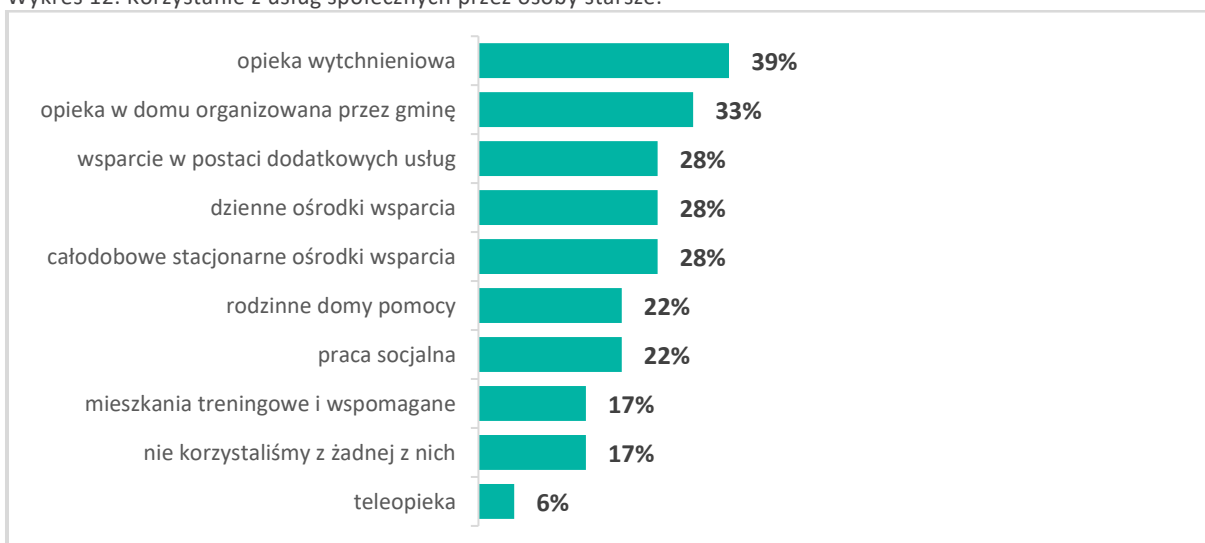

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Wyszków najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu.)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.

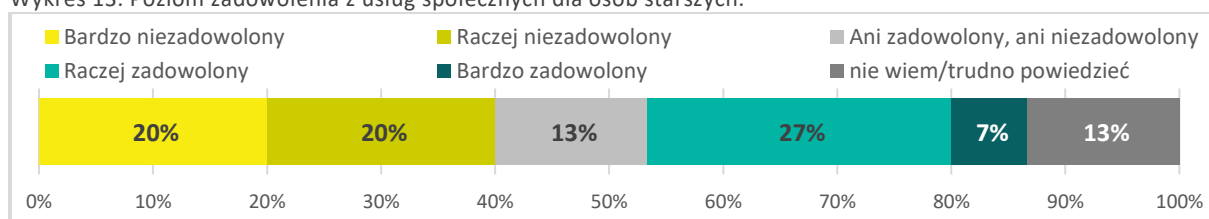

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Wyszków z następujących usług:

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dziennych ośrodków wsparcia
- całodobowych, stacjonarnych ośrodków wsparcia.

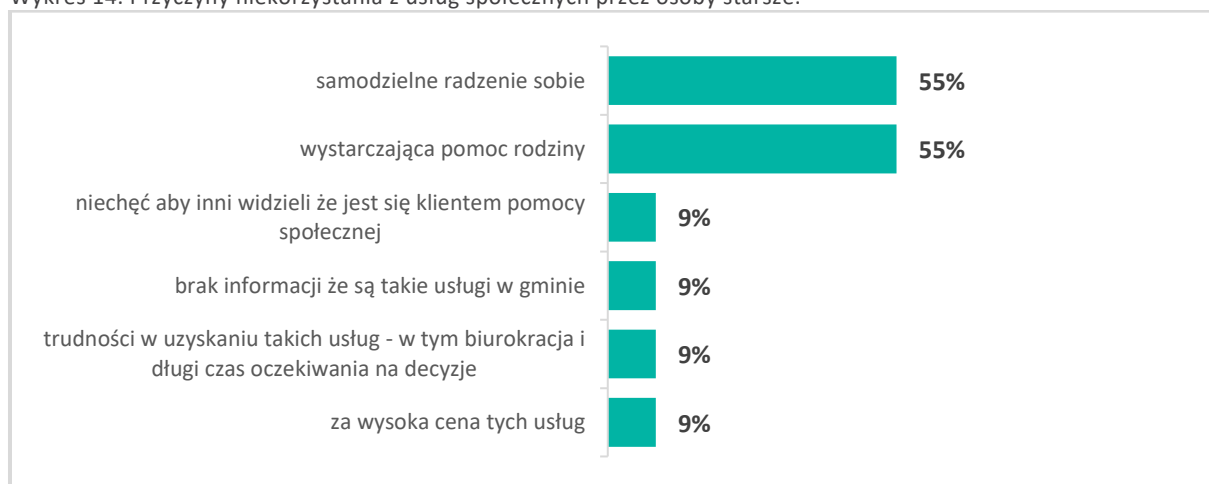
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gminy Wyszków korzystający z usług społecznych są z nich niezadowoleni (40% niezadowolonych do 34% zadowolonych).

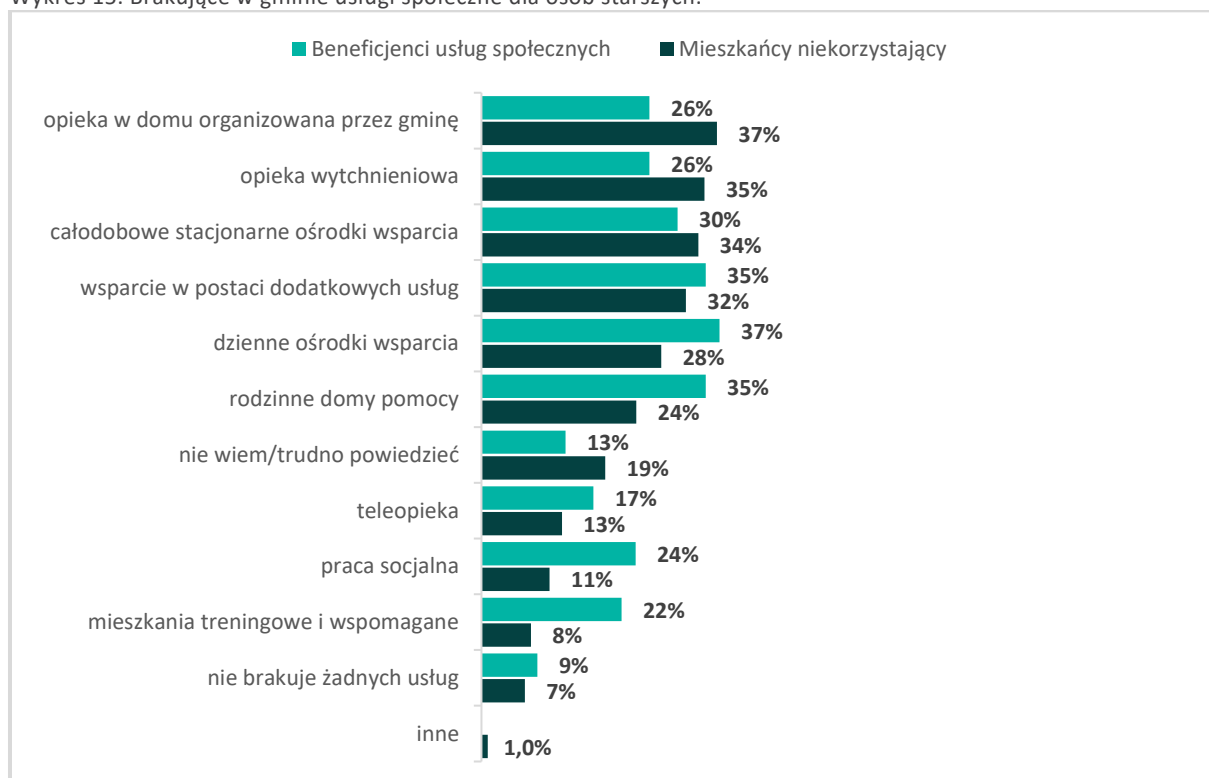
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że radzą sobie samodzielnie oraz wystarcza im pomoc rodziny (po 55% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

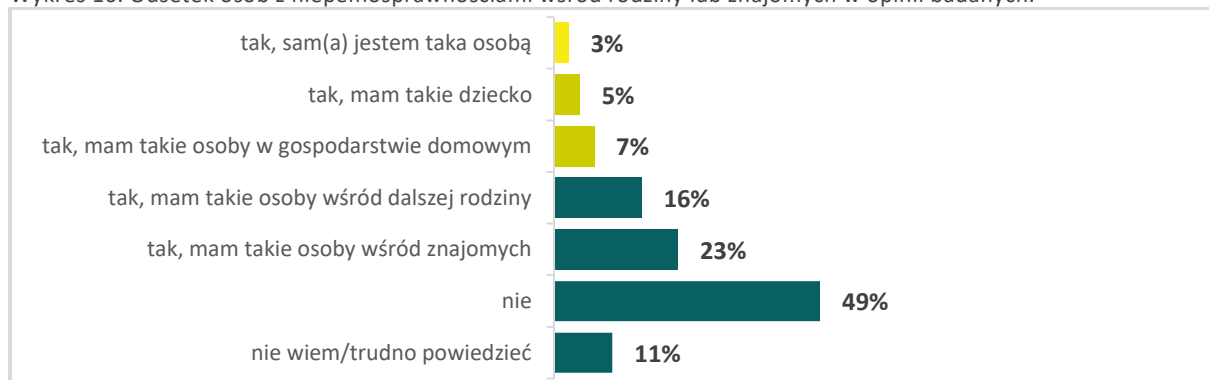
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dzienne ośrodki wsparcia
- całodobowe, stacjonarne ośrodki wsparcia.

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wyszków o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

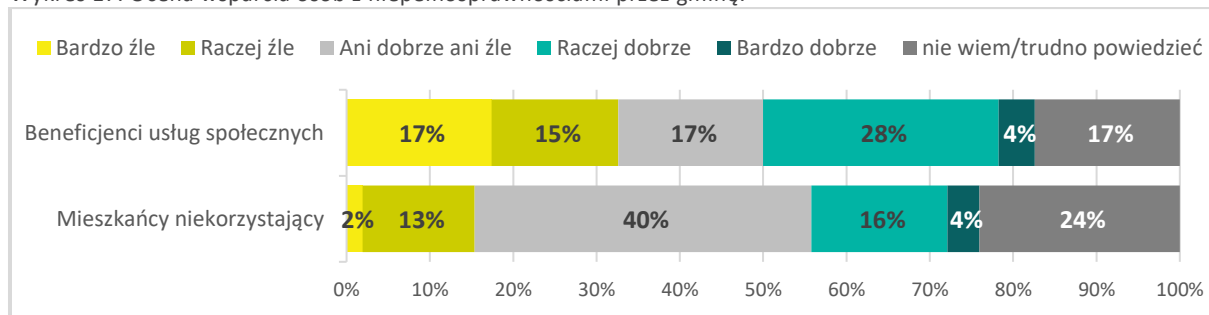
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Wyszków 3% spośród nich stanowiły osoby z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 5% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 7% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym, natomiast 23% badanych ma takie osoby wśród znajomych a 16% wśród dalszej rodziny.

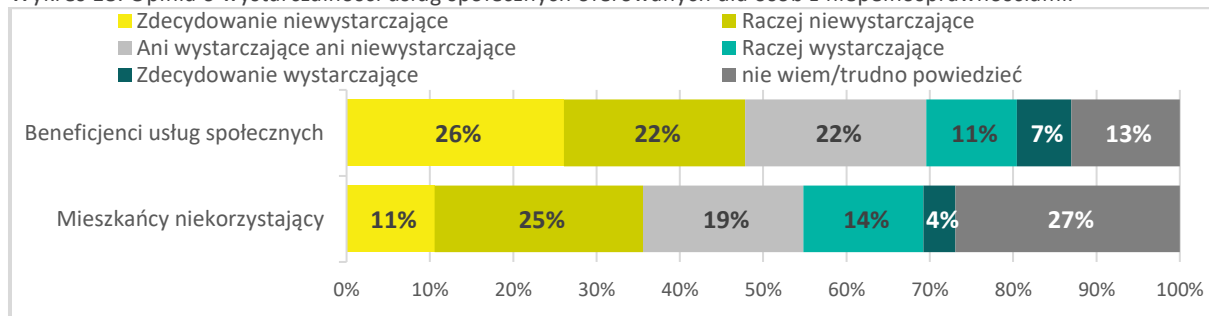
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia badanych na temat wsparcia przez gminę Wyszków osób z niepełnosprawnościami jest podzielona. Mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych nieco częściej przyznają, że gmina dobrze wspiera takie osoby (20% badanych uznaje, że gmina dobrze, a 15% badanych, że źle wspiera osoby starsze). Natomiast opinie beneficjentów usług społecznych są jednakowe (po 32% respondentów uważa, że gmina dobrze oraz źle wspiera takie osoby).

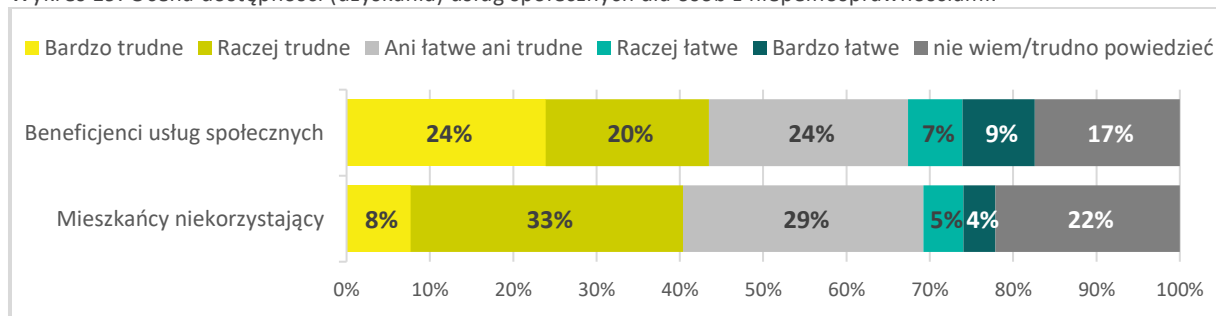
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Wyszków dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (48% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

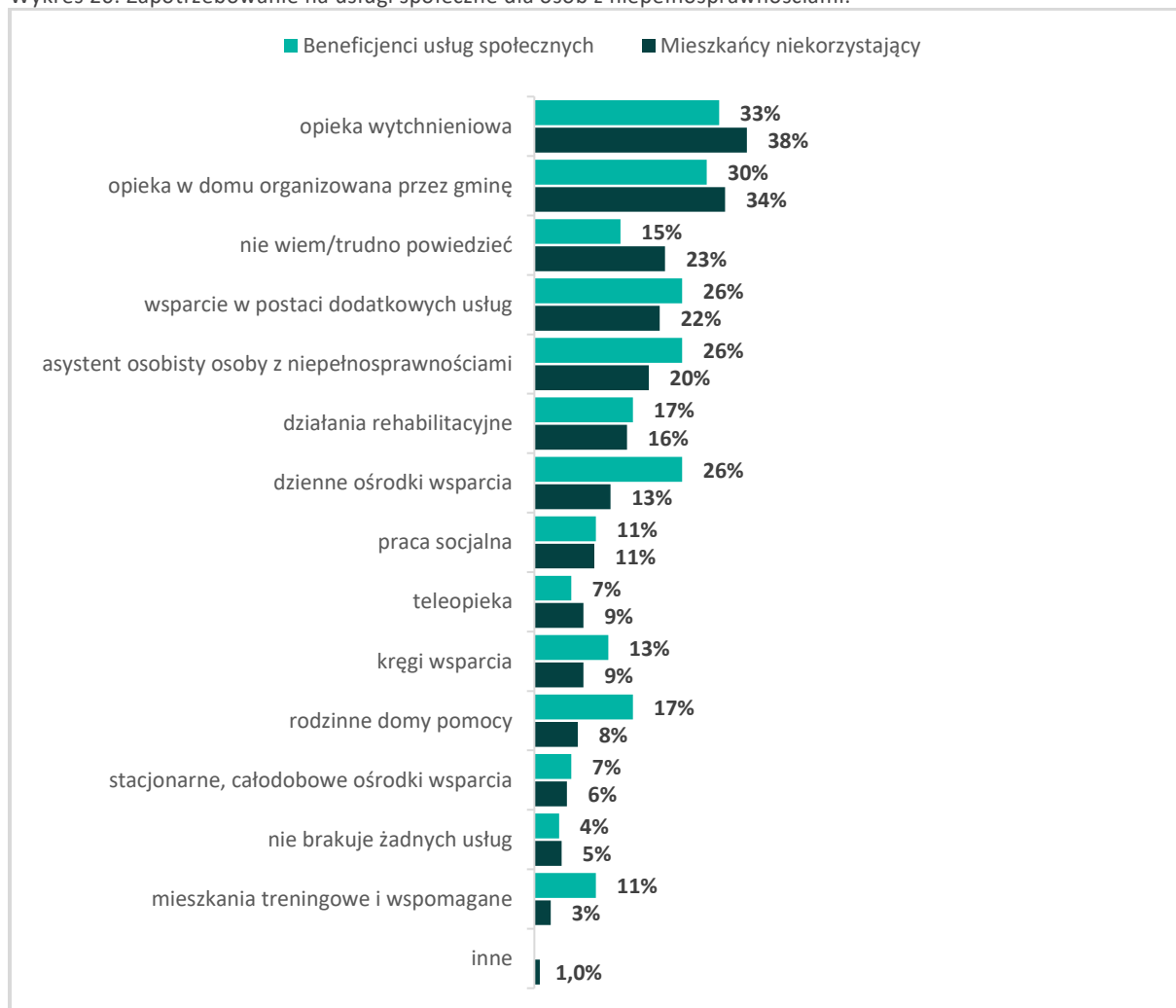
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Wyszków jest trudne (44% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

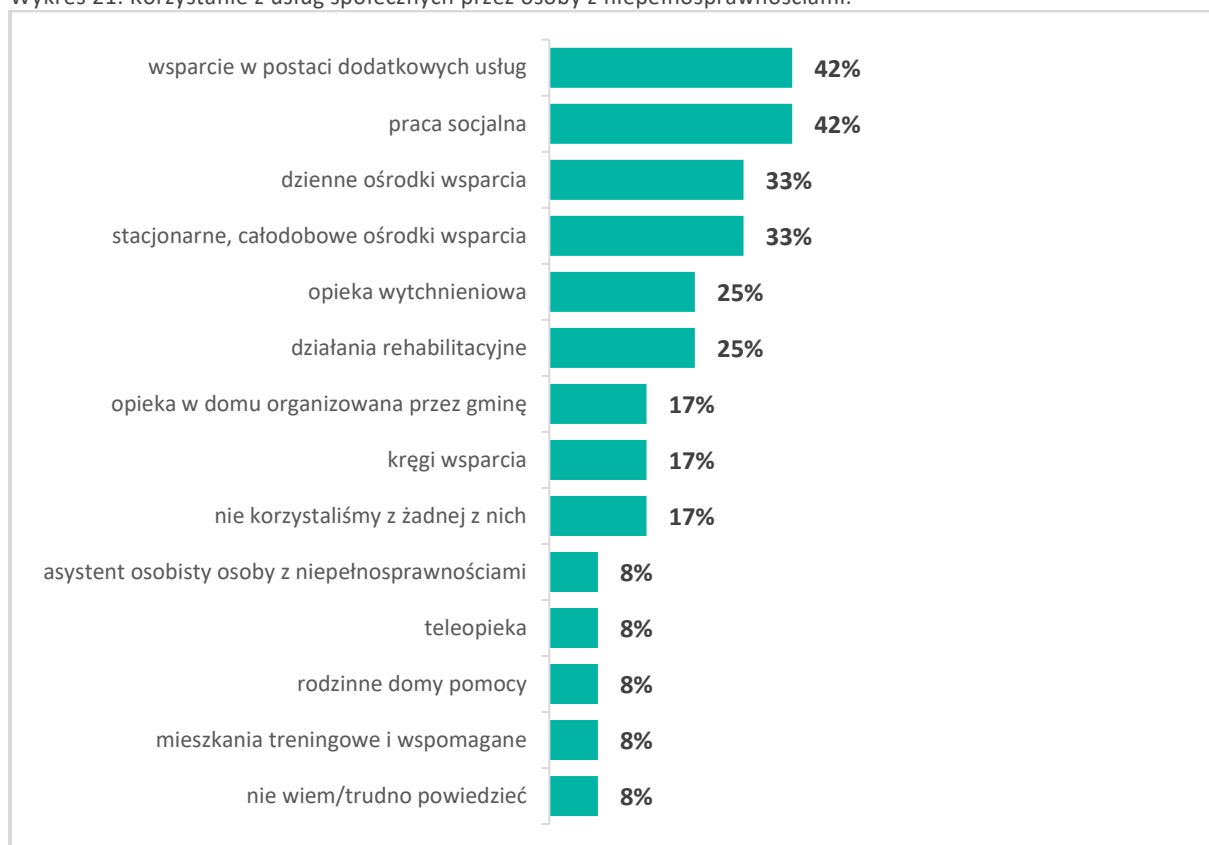

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Wyszków najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

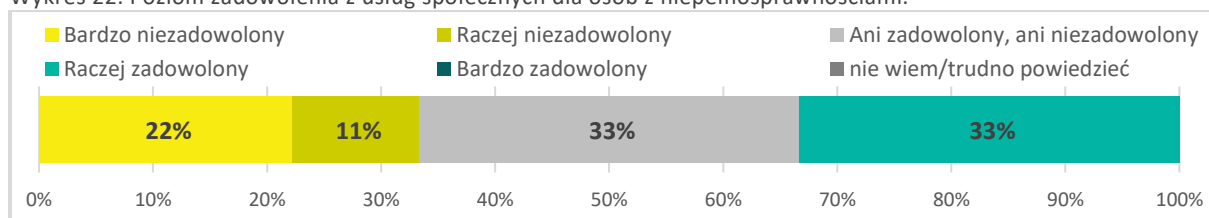

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- pracy socjalnej
- dziennych ośrodków wsparcia
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia.

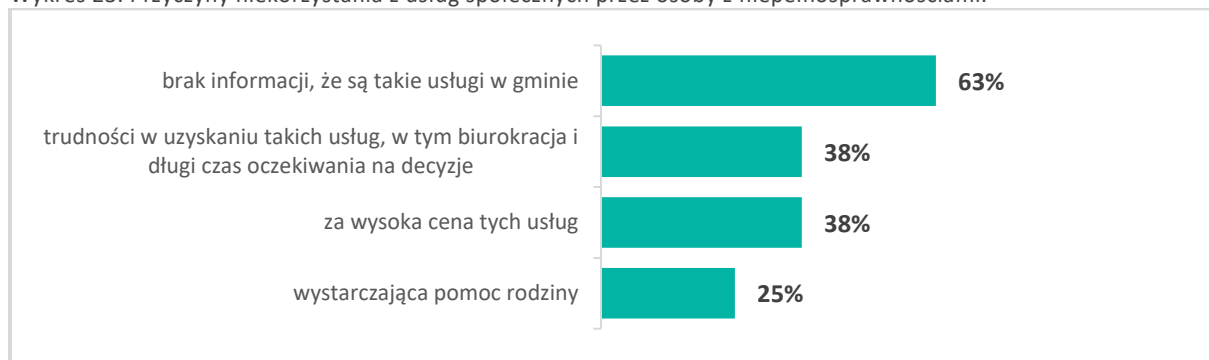
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia mieszkańców korzystających z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Wyszków na temat zadowolenia z tych usług jest podzielona (po 33% zadowolonych oraz niezadowolonych).

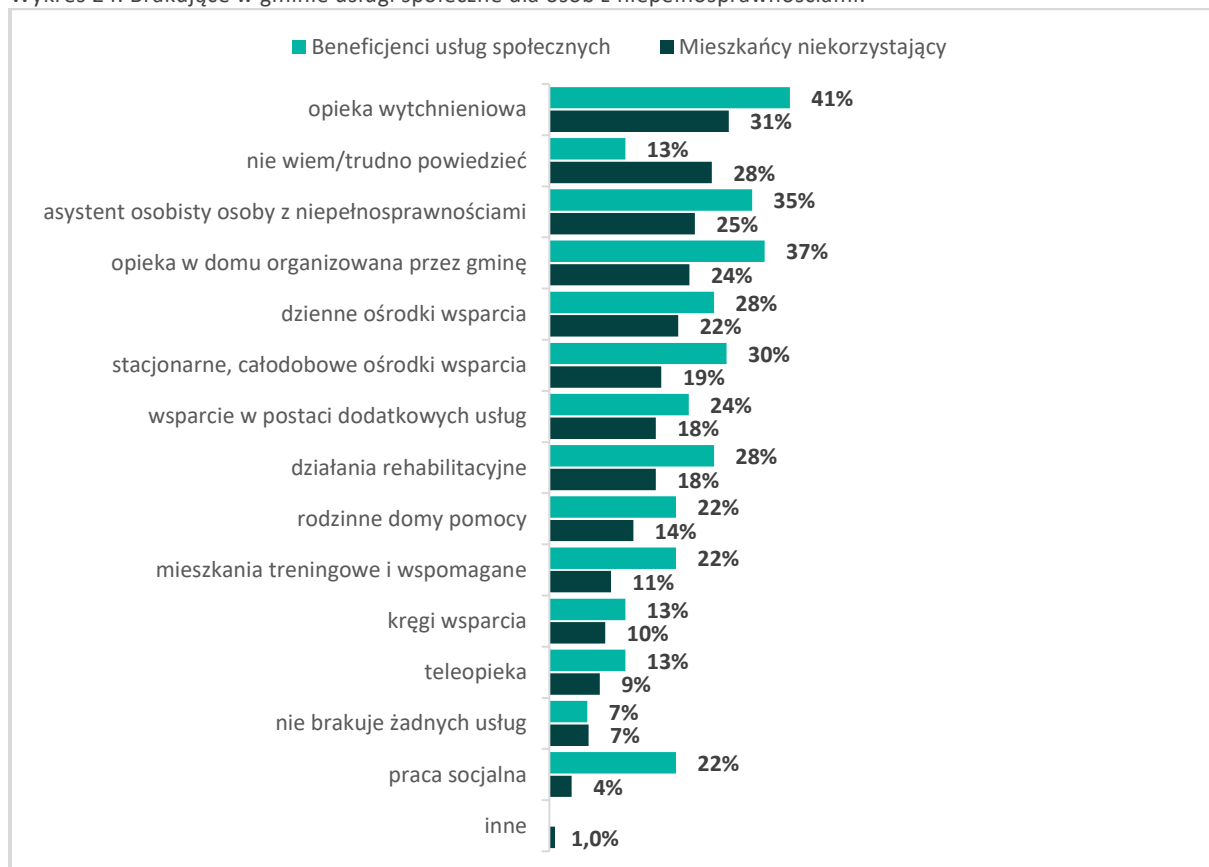
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: brak informacji o świadczeniu takich usług w gminie (63% badanych), trudności w uzyskaniu dostępu do takich usług, w tym biurokracją i długi czas oczekiwania na decyzje oraz za wysoką cenę tych usług (po 38% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

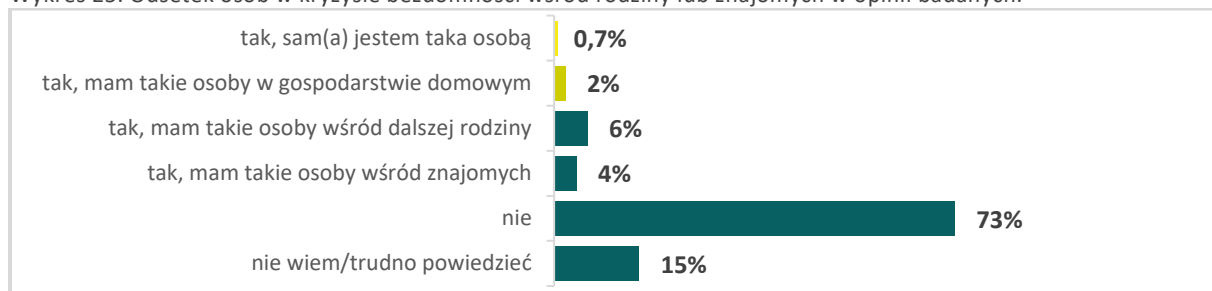
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę

- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami.

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wyszków o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

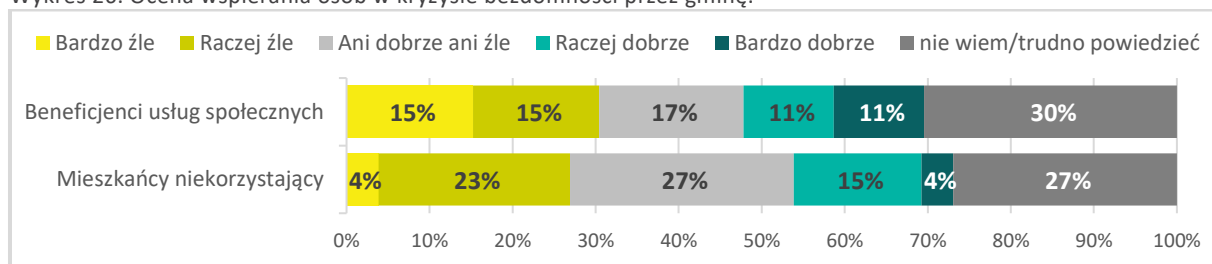
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Wyszków 0,7% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 2% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 6% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 4% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

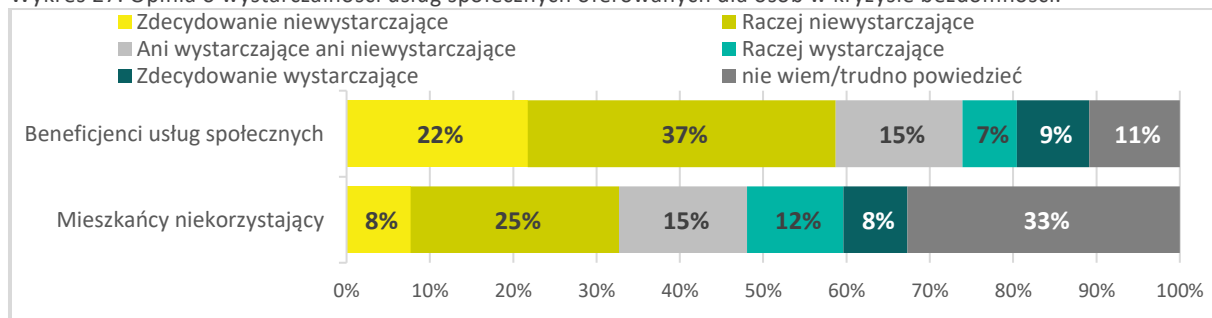
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wyszków źle wspiera osoby w kryzysie bezdomności (30% beneficjenci usług społecznych, 27% niekorzystający z nich).

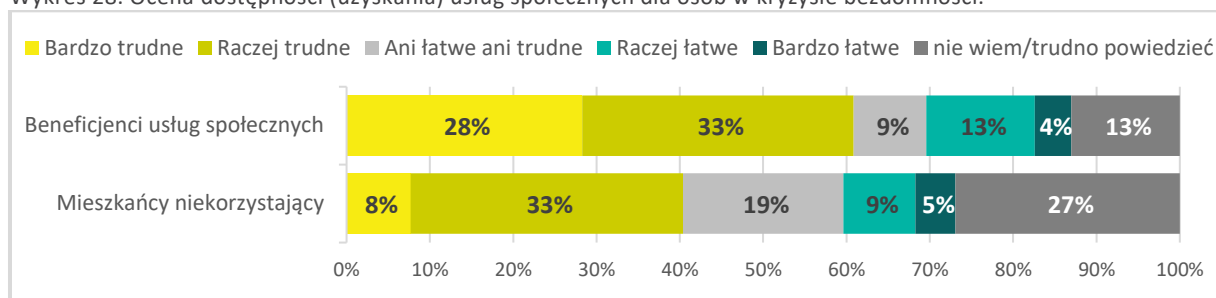
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Wyszków są niewystarczające (59% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

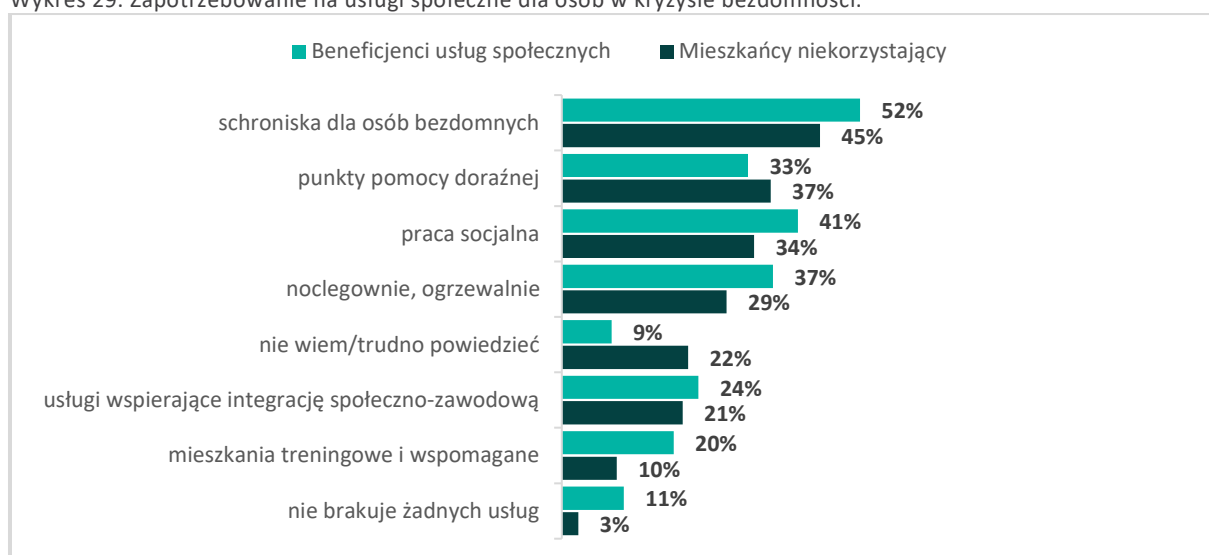
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Wyszaków jest trudne (61% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

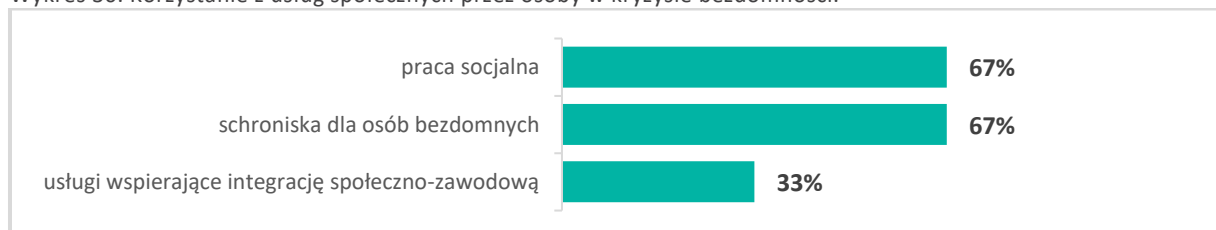

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Wyszaków najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- schroniska dla osób bezdomnych
- praca socjalna
- punkty pomocy doraźnej
- noclegownie, ogrzewalnie.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.

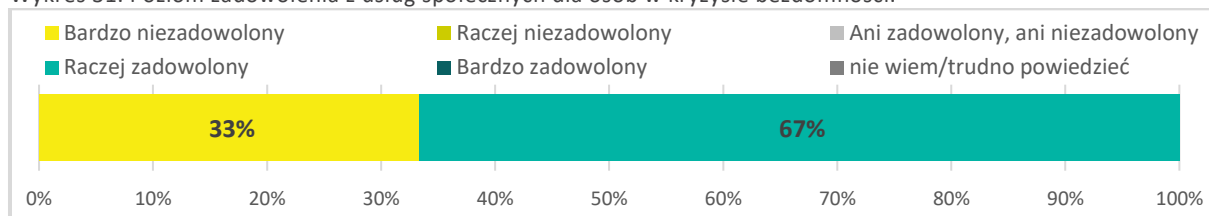

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Wyszków w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pracy socjalnej
- schronisk dla osób bezdomnych
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową.

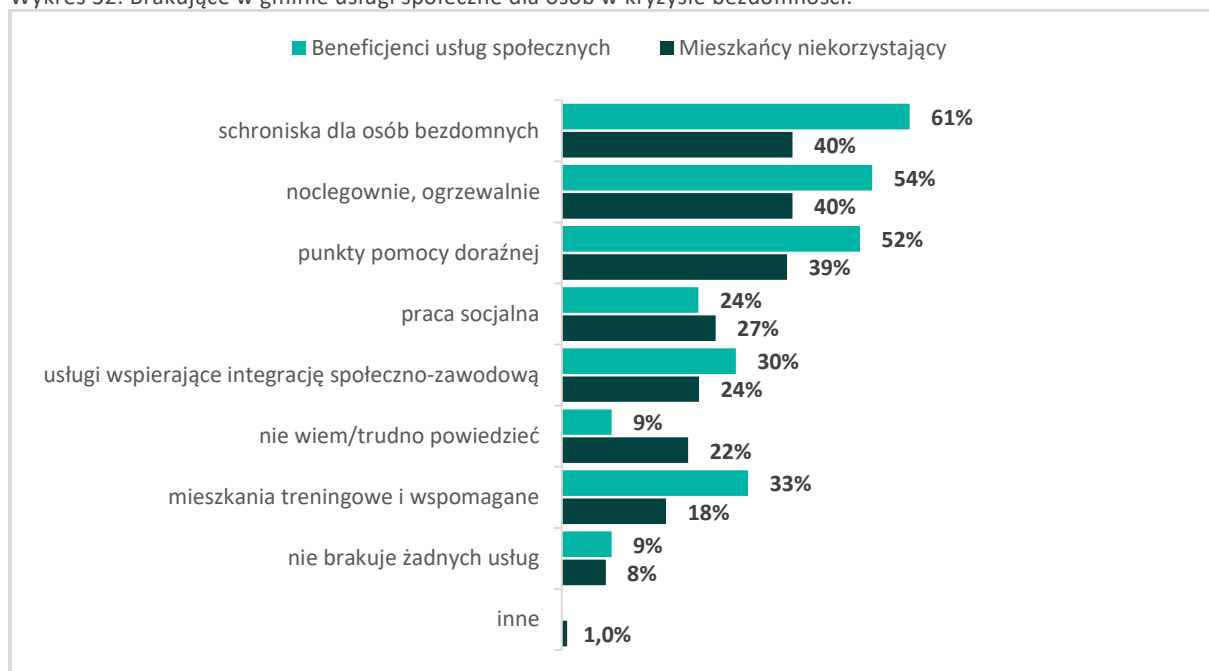
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyraziły opinię, że są z nich zadowolone (67% zadowolonych do 33% niezadowolonych).

Wykres 32. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

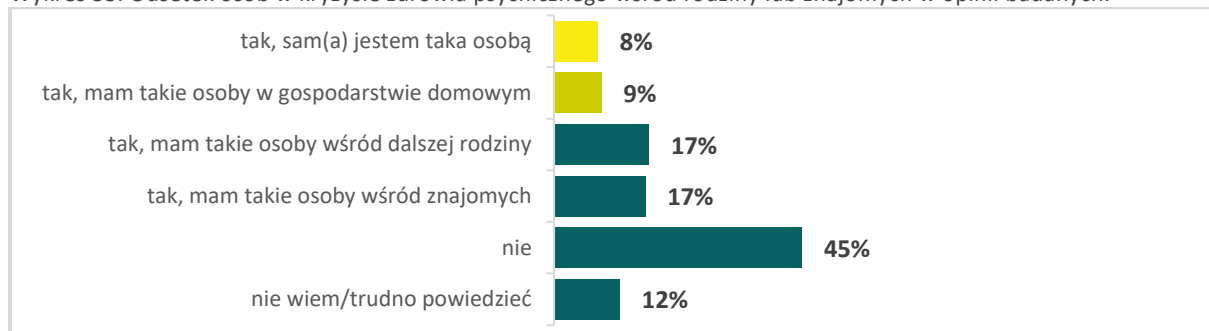
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Wyszków najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- schronisk dla osób bezdomnych
- noclegowni, ogrzewalni
- punktów pomocy doraźnej.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wyszków o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

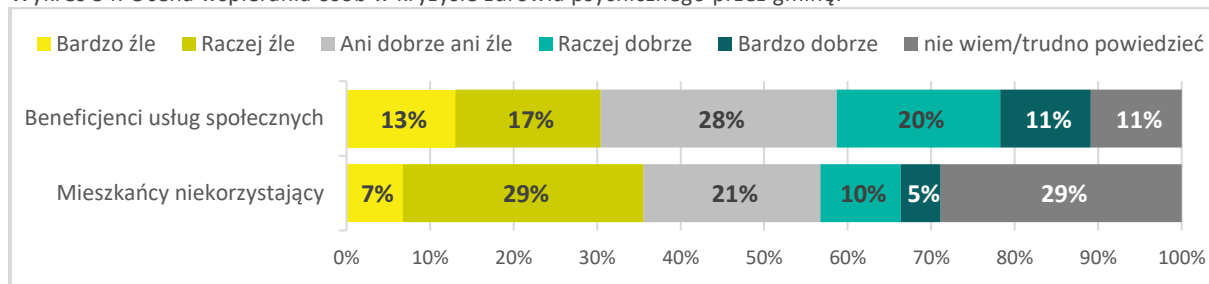
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 8% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 9% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym a po 17% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny oraz wśród znajomych.

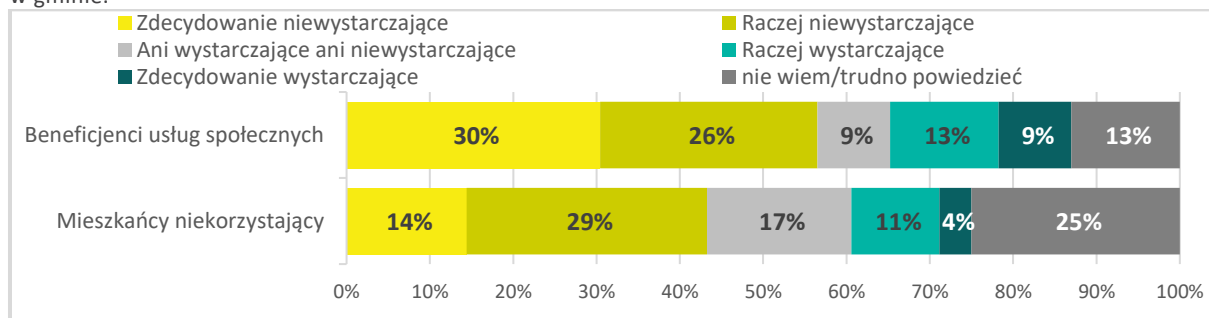
Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych przeważa opinia, że gmina Wyszków źle wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (36% mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych, 31% beneficjenci usług społecznych).

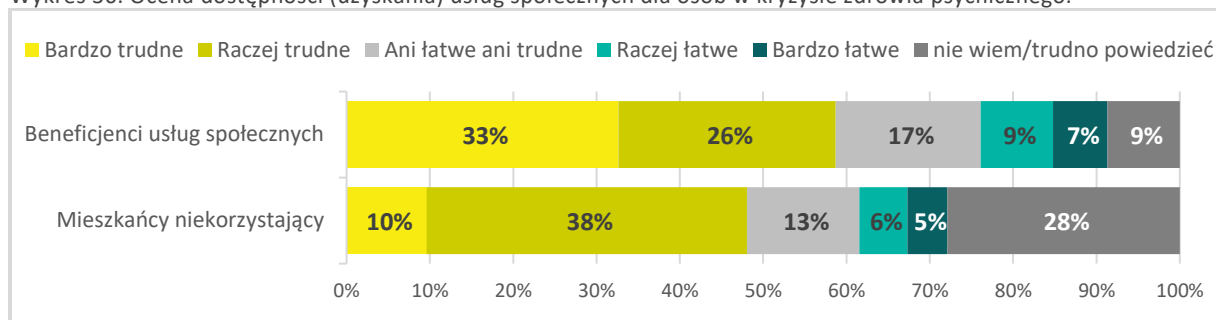
Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Wyszaków są niewystarczające (56% beneficjenci usług społecznych, 43% niekorzystający z nich).

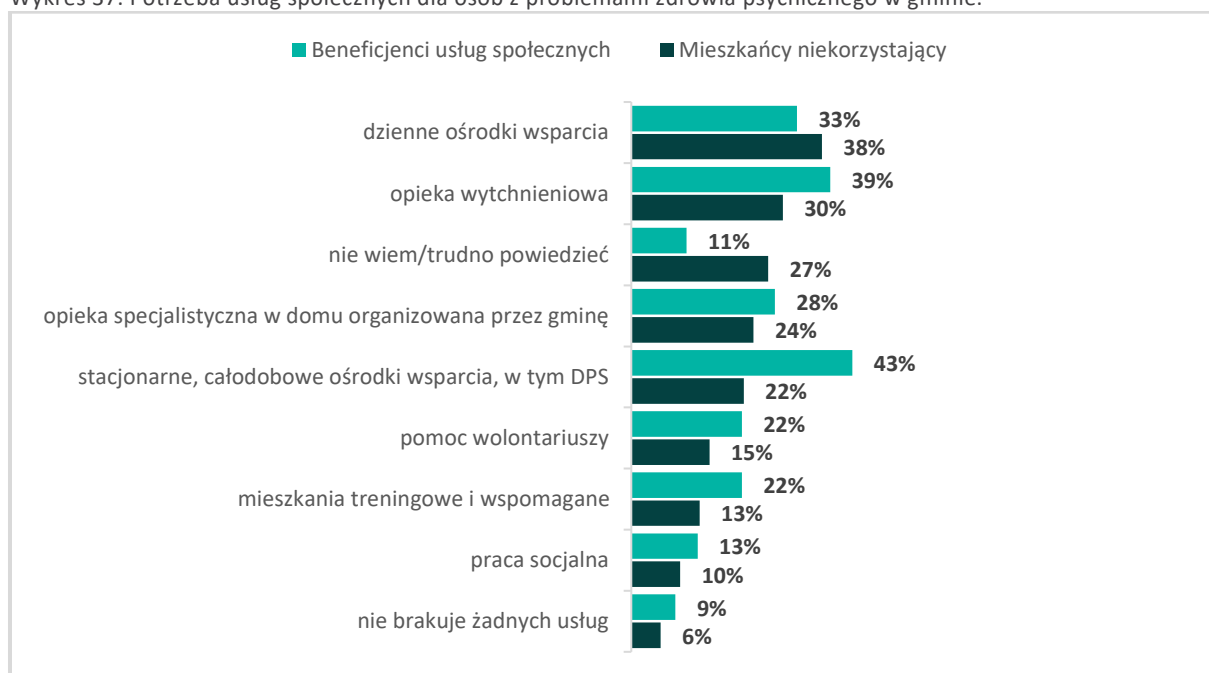
Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Wyszaków jest trudne (59% beneficjenci usług społecznych, 48% niekorzystający z nich).

Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Wyszaków najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- **dzielne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)**
- **stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.**

Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

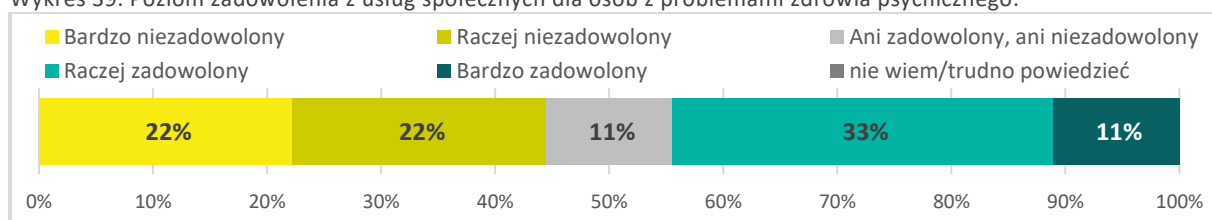

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Wyszków w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- pomocy wolontariuszy
- mieszkań treningowych i wspomaganych
- pracy socjalnej.

Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia mieszkańców korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Wyszków na temat zadowolenia z tych usług jest podzielona (po 44% zadowolonych oraz niezadowolonych).

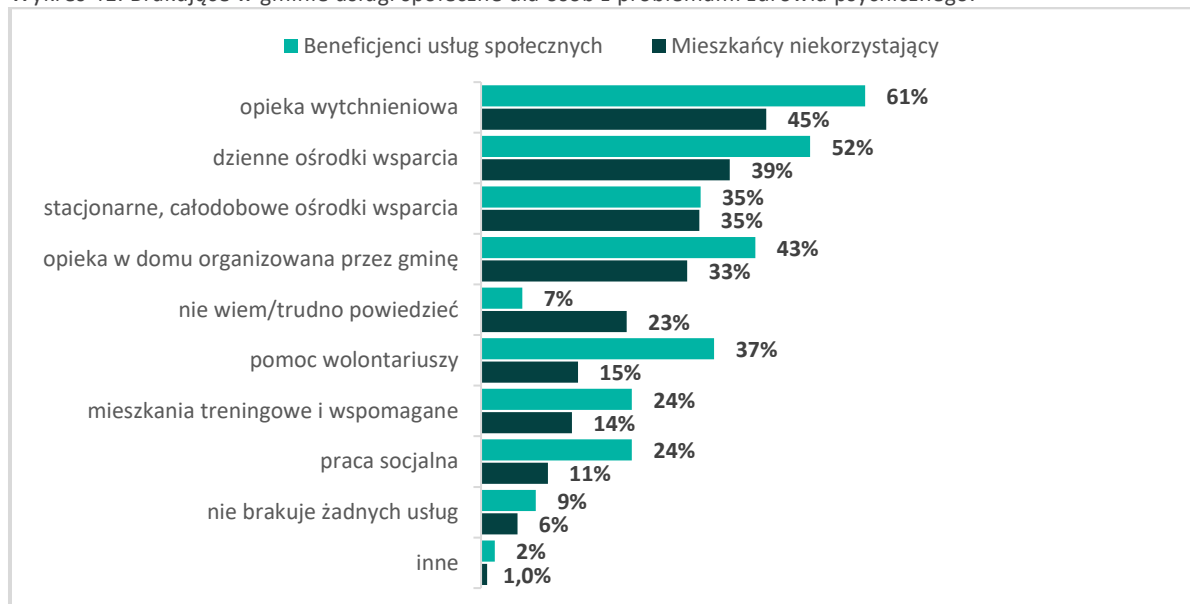
Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: brak informacji, że takie usługi są świadczone w gminie i trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokrację i długi czas oczekiwania na decyzje (po 58% ankietowanych) oraz na niechęć, aby inni widzieli, że jest się klientem pomocy społecznej (42% badanych).

Wykres 41. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

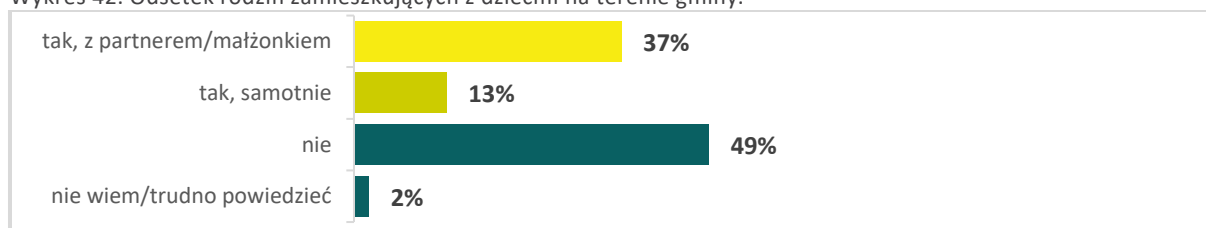
Zdaniem beneficjentów i pozostałych mieszkańców gminy Wyszaków najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzielne ośrodki wsparcia
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wyszaków o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

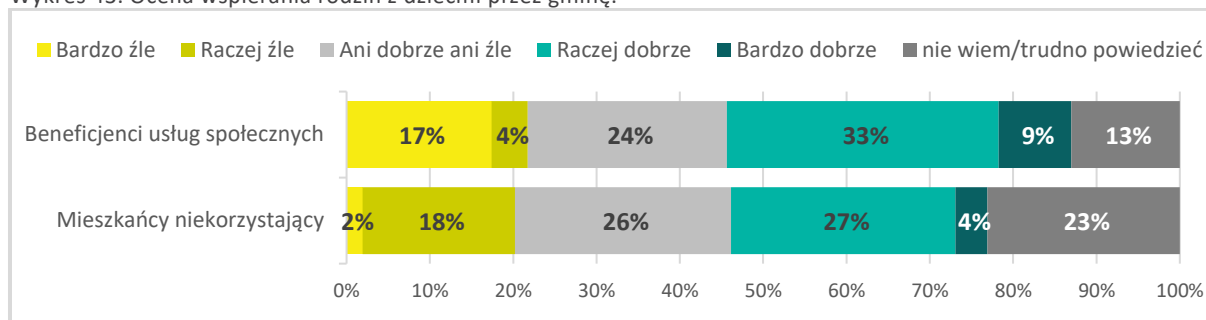
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Wyszków 37% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 13% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 49% nie posiada dzieci.

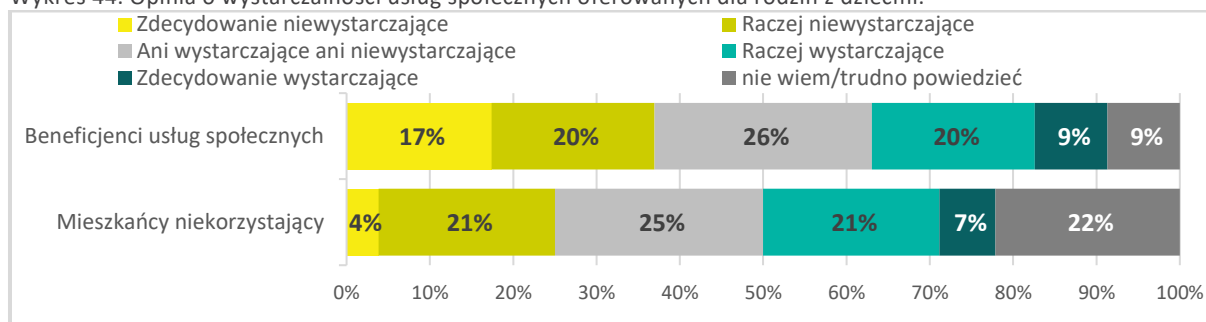
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wyszków dobrze wspiera rodziny z dziećmi (42% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

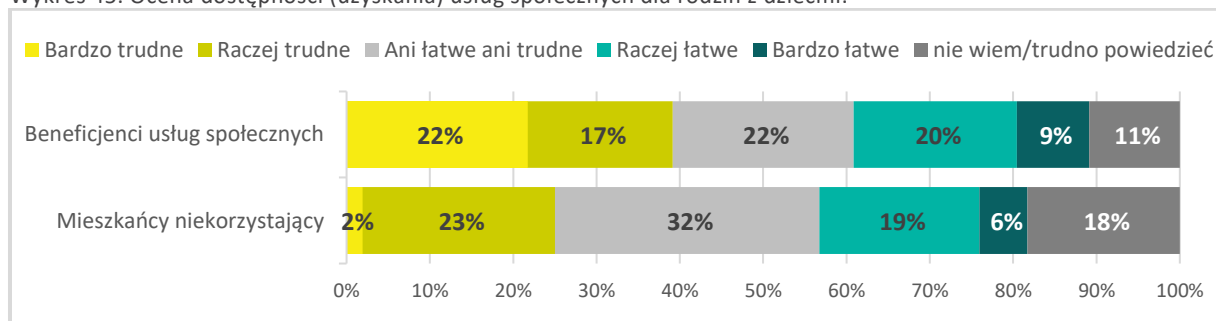
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców opinia o wystarczalności usług oferowane przez gminę Wyszków rodzinom z dziećmi są podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi oferowane przez gminę są niewystarczające (37% badanych) niż są wystarczające (29% respondentów). Natomiast opinie mieszkańców niekorzystających ze wsparcia w postaci usług są odwrotne (25% pytanych uznaje je za niewystarczające, a 28% ankietowanych za wystarczające).

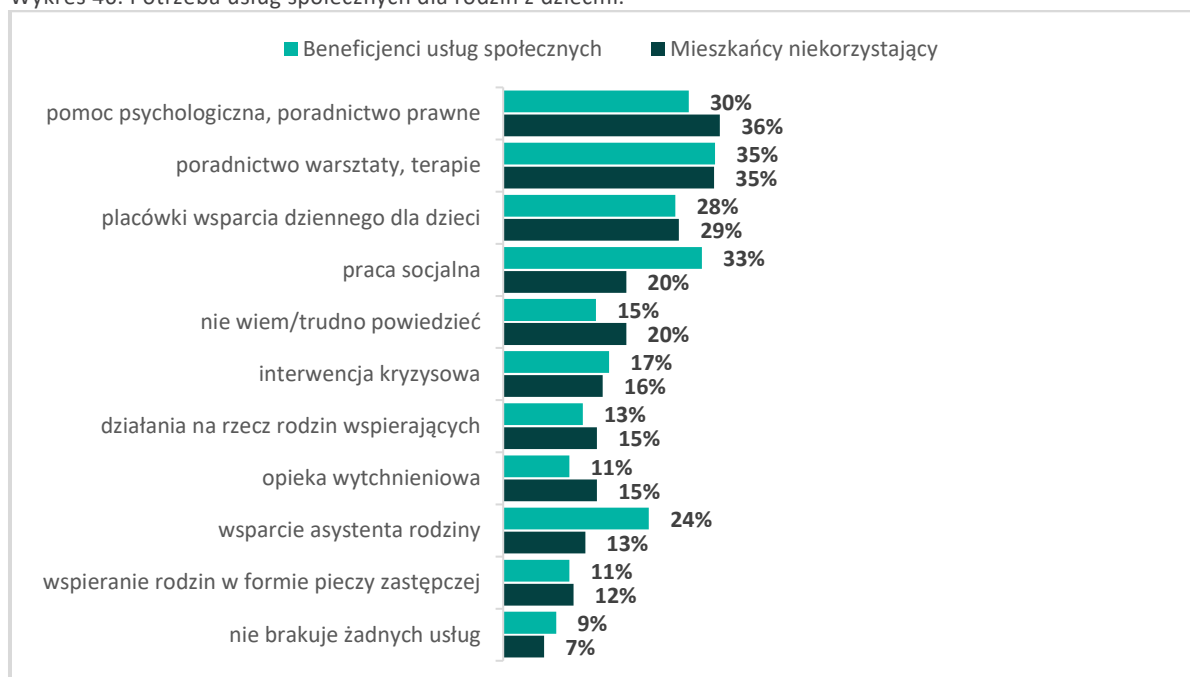
Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Wyszków jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (49% badanych) niż jest łatwe (29% ankietowanych). Natomiast opinie mieszkańców niekorzystających ze wsparcia są jednakowe (po 25% respondentów twierdzi, że usługi są trudne oraz łatwo dostępne dla rodzin z dziećmi).

Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

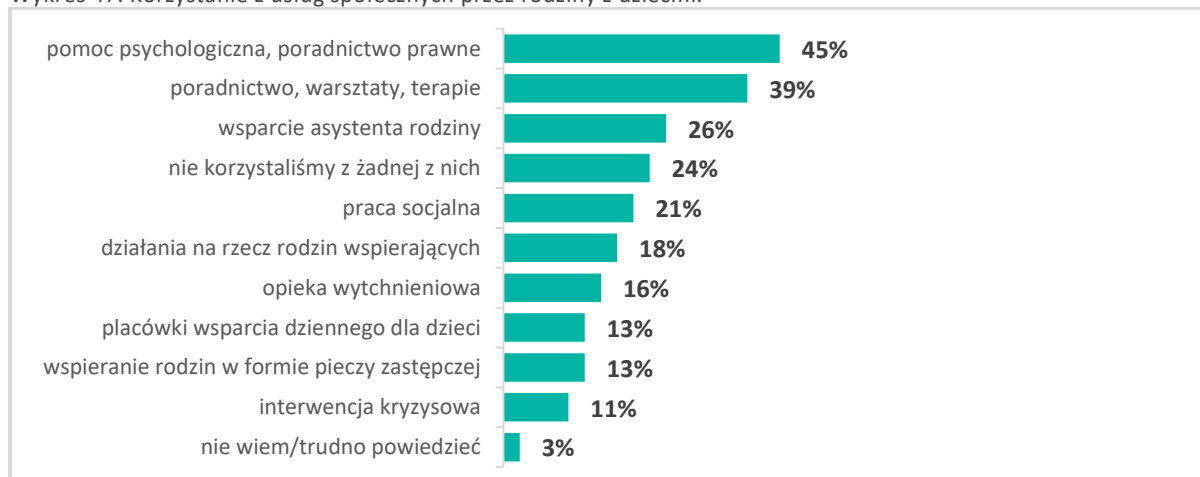

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Wyszków najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- poradnictwo, warsztaty, terapie
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- praca socjalna.

Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

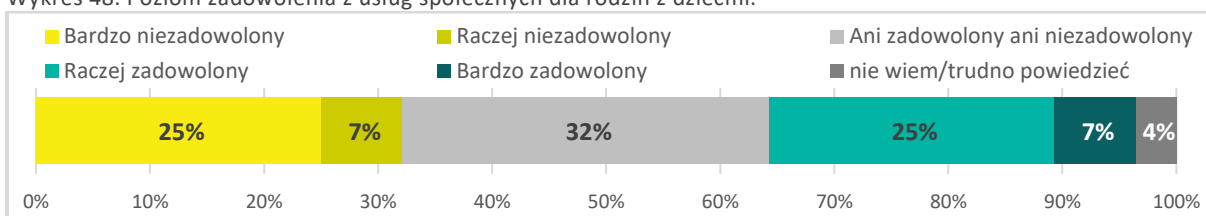

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Wyszków w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- wsparcia asystenta rodziny
- pracy socjalnej.

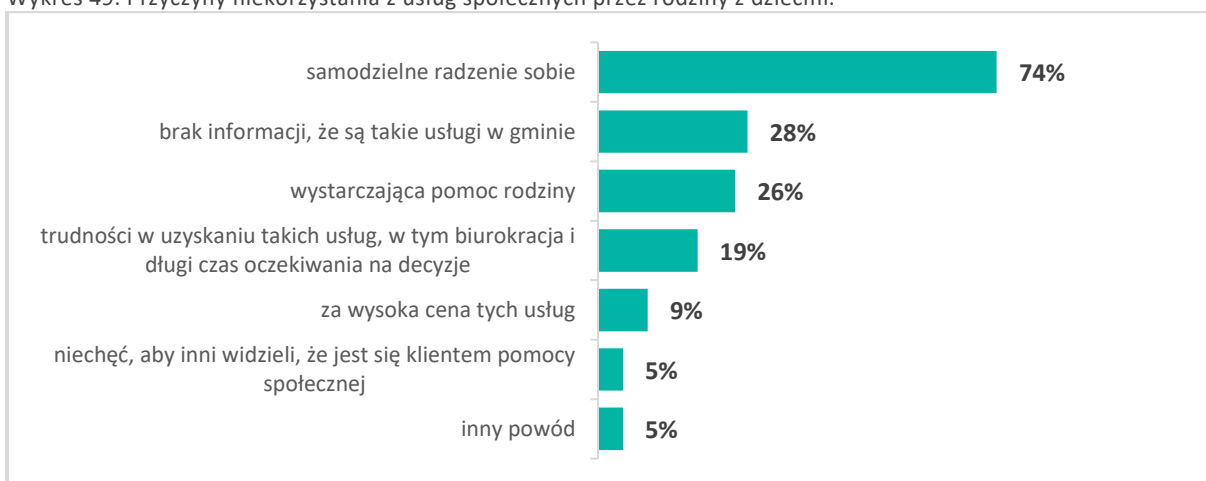
Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia mieszkańców korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Wyszków na temat zadowolenia z tych usług jest podzielona (po 32% zadowolonych oraz niezadowolonych).

Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielne (74% ankietowanych) oraz brak informacji, że są takie usługi na terenie gminy (28% badanych) i wystarczającą pomoc rodziny (26% respondentów).

Wykres 50. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

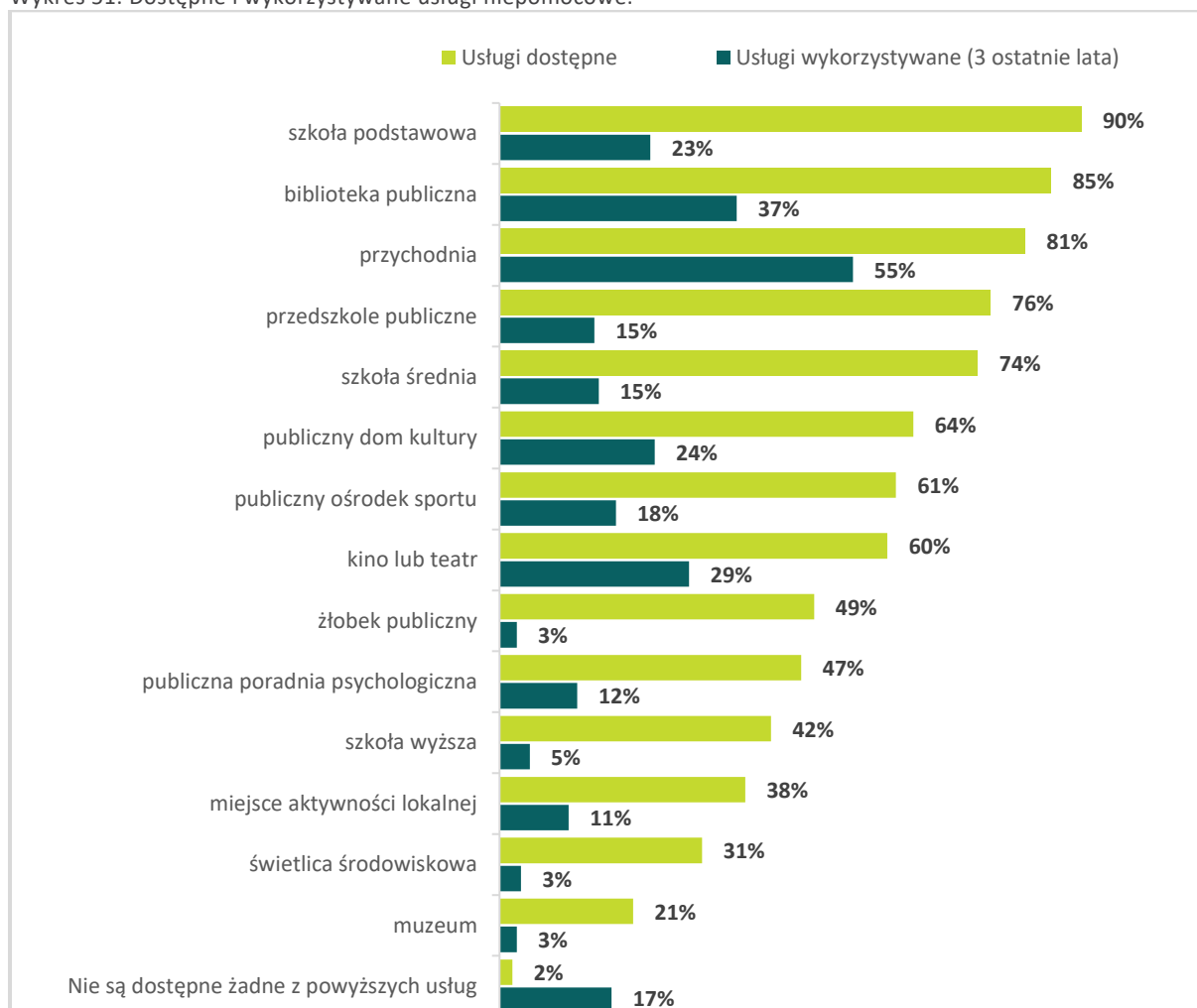
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie.

6. Usługi niepomocowe dostępne w gminie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wyszków o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gminy Wyszaków na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

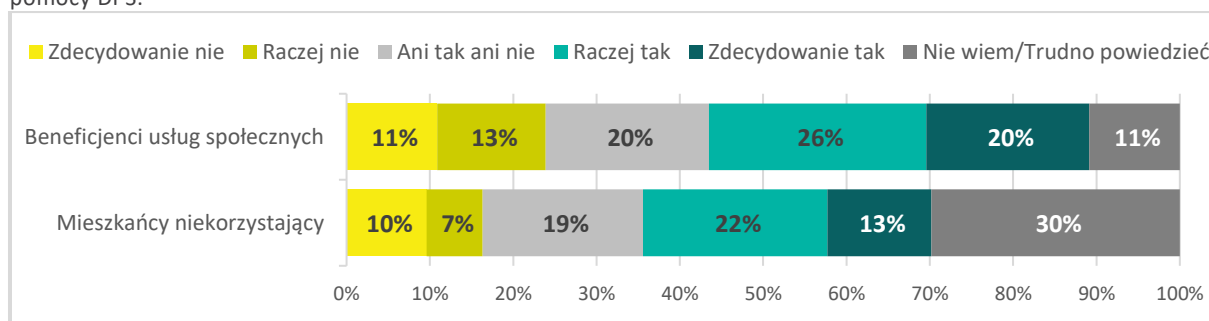
- szkoła podstawowa (90% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (85% ankietowanych)
- przychodnia (81% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (76% ankietowanych)
- szkoła średnia (74% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (64% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (61% ankietowanych)
- kino lub teatr (60% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (55% badanych) oraz biblioteka (37% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wyszków o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

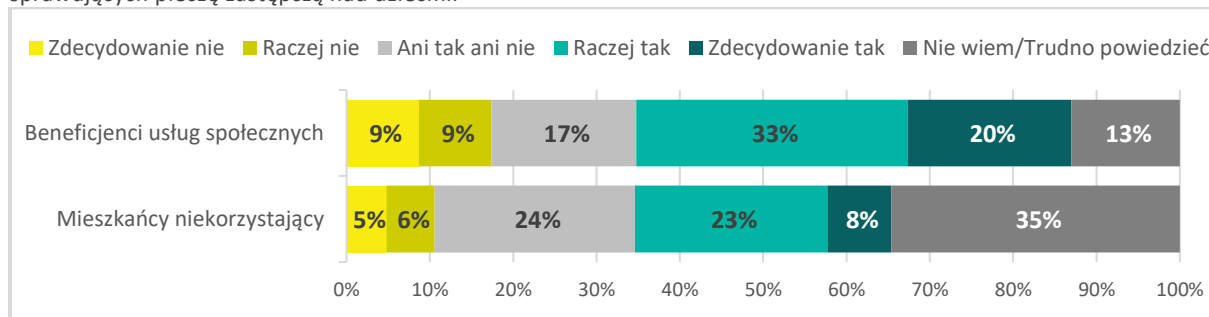
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Wyszków przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (46% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

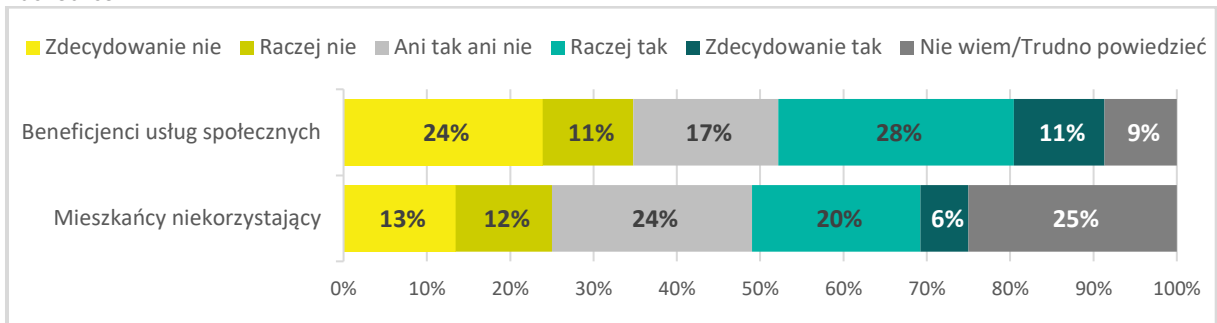
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Wyszków przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (53% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Wyszków w przypadku większego zaangażowania się instytucji powiatowych w usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców opinie były podzielone (beneficjenci usług społecznych 39% wymagają wzmocnienia, 35% nie wymagają, mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych 26% wymagają wzmocnienia, 25% nie wymagają).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W GMINIE WYSZKÓW

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

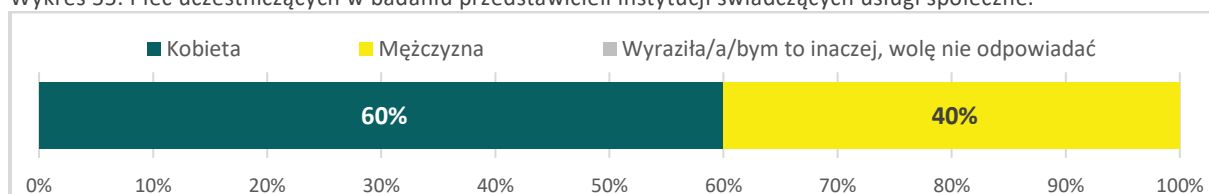
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w lutym i marcu 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **W gminie Wyszków przeprowadzono 5 wywiadów z przedstawicielami ww. instytucji** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminie Wyszków.

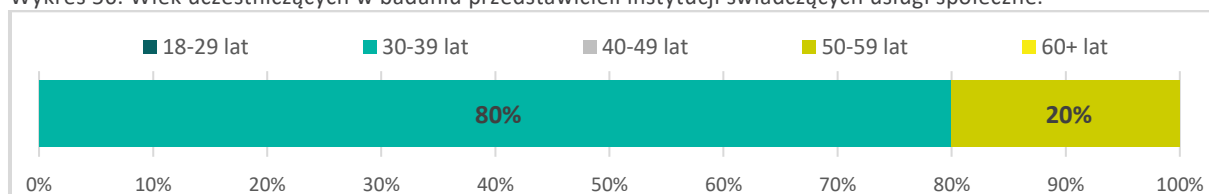
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 60% badanych).

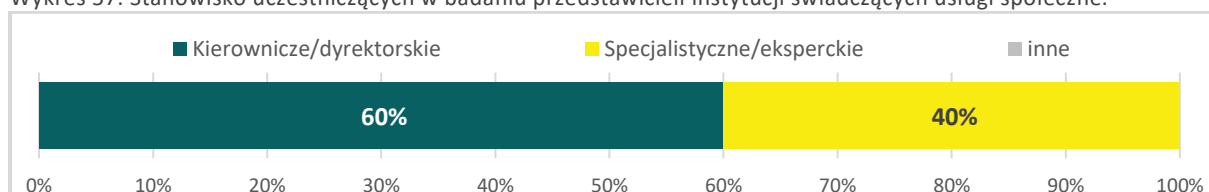
Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni dwie grupy wiekowe w przedziałach 30-39 oraz 50-59 lat, wśród których dominującą była grupa 30-39 lat (80% badanych).

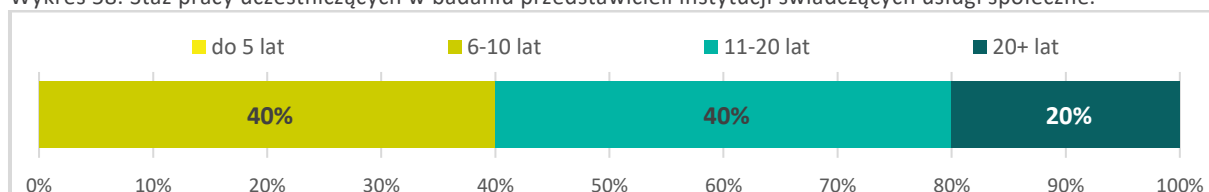
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni dwie grupy zawodowe: kierownicy/dyrektorzy oraz specjaliści/eksperti, wśród których dominującą byli kierownicy/dyrektorzy (60% ankietowanych).

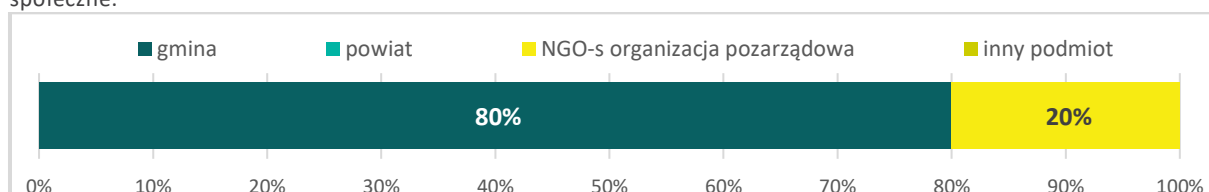
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni trzy grupy doświadczenia w przedziałach 6-10, 11-20 oraz 20+lat.

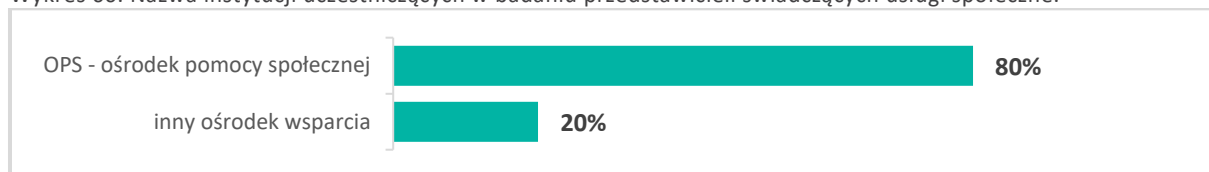
Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty, wśród których dominującym była gmina (80% respondentów).

Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.

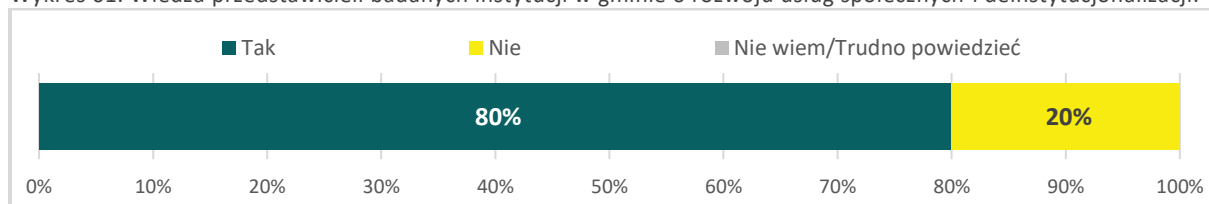
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty, wśród których dominującym był ośrodek pomocy społecznej (80% ankietowanych).

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

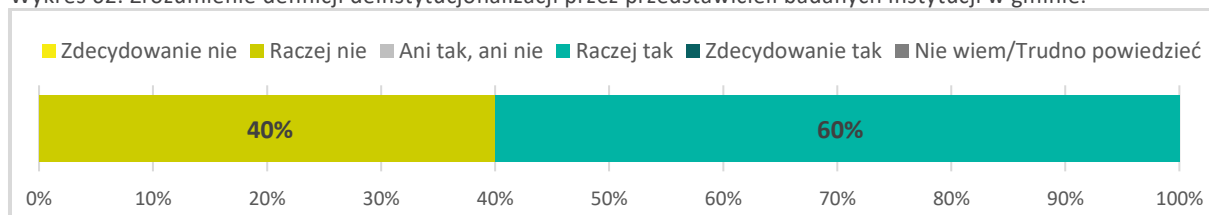
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Czterech z pięciu przedstawicieli badanych instytucji w gminie ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

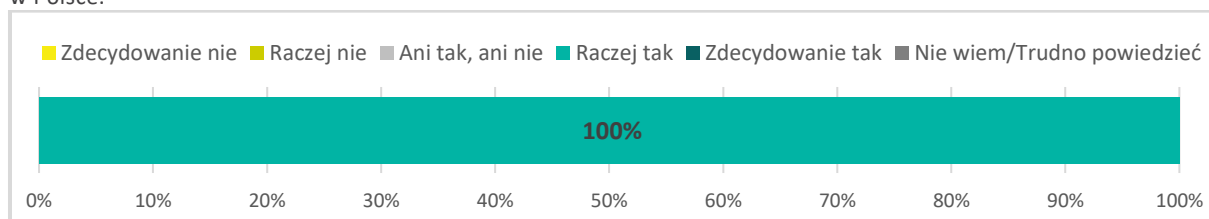
Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całonocowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśa, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla 3 z 5 respondentów uczestniczących w badaniu.

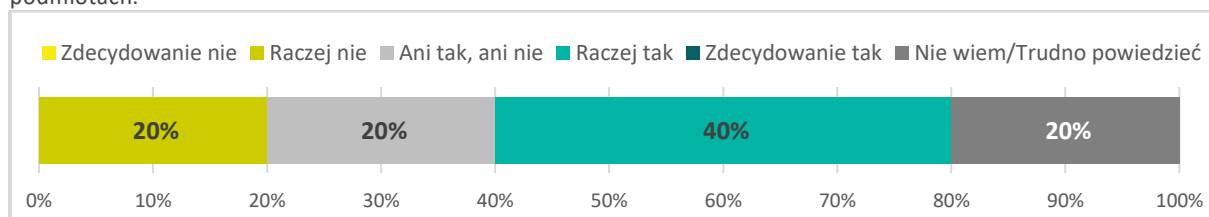
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych badanych instytucji podzielają zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

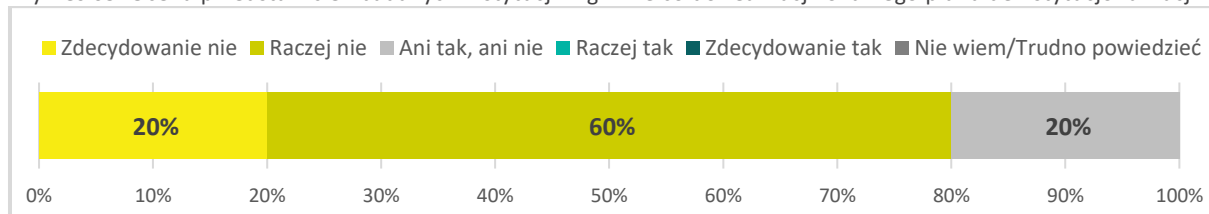
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Dwóch z pięciu przedstawicieli badanych instytucji przyznaje, że ich podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.

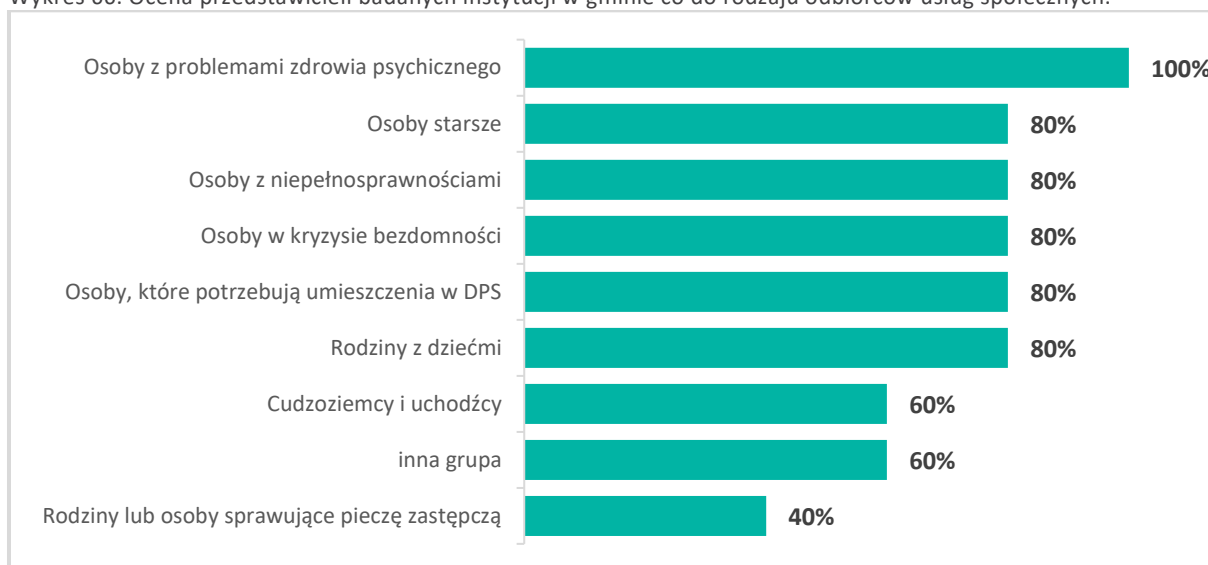
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W badanych instytucjach zlokalizowanych w gminie Wyszków w opinii jej przedstawicieli nie jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

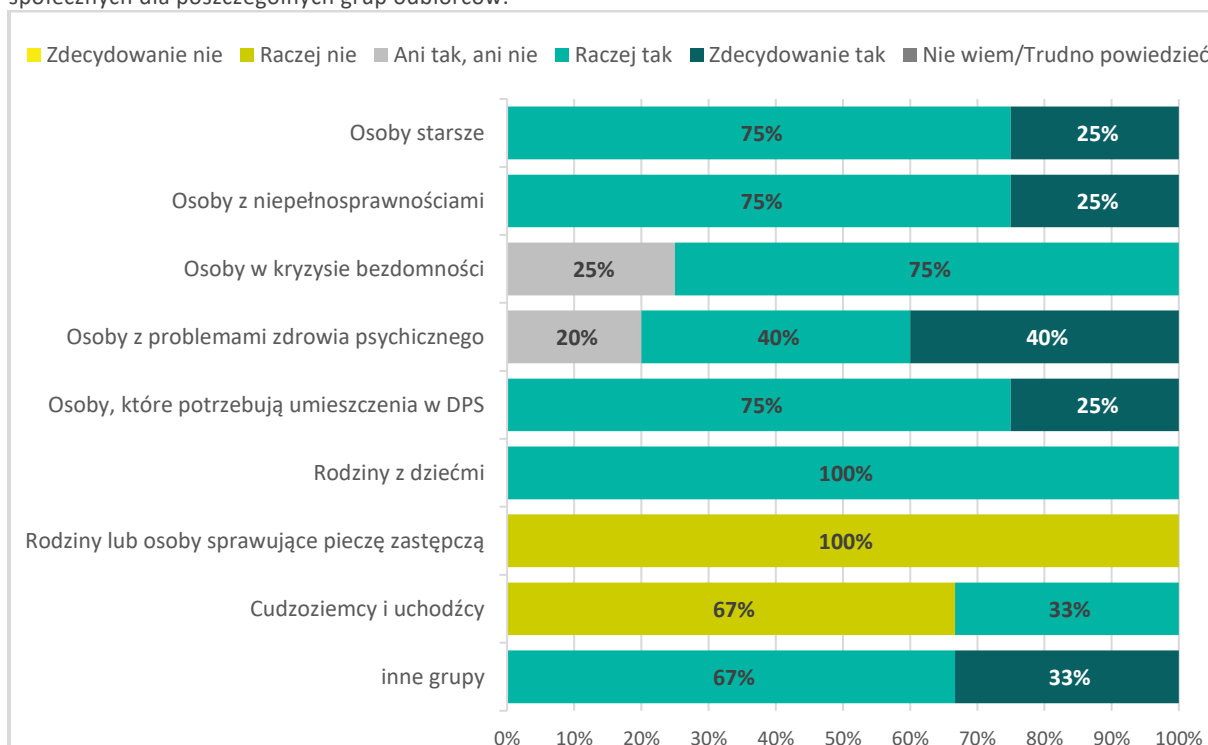
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie bezdomności, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS oraz rodziny z dziećmi.

Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

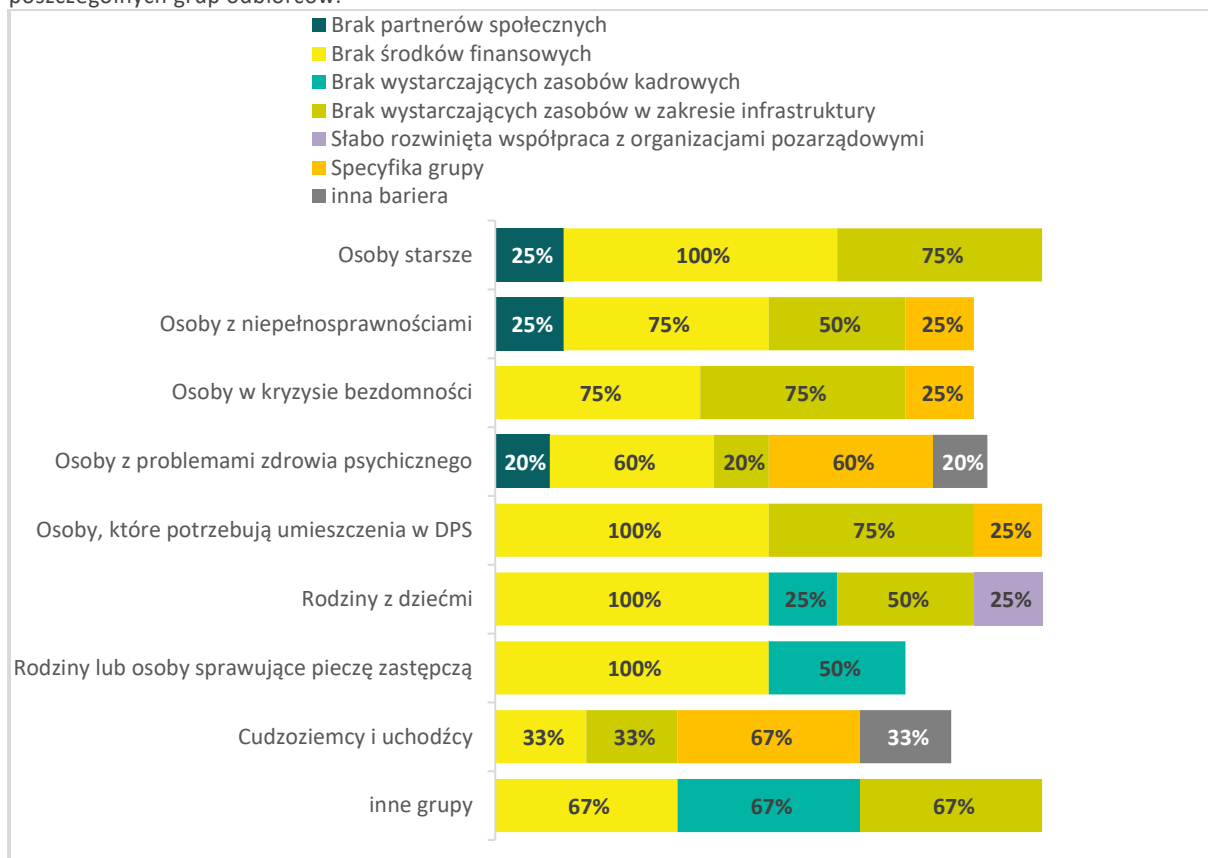

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: inne grupy, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby, które potrzebują

umieszczenia w DPS oraz rodziny z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

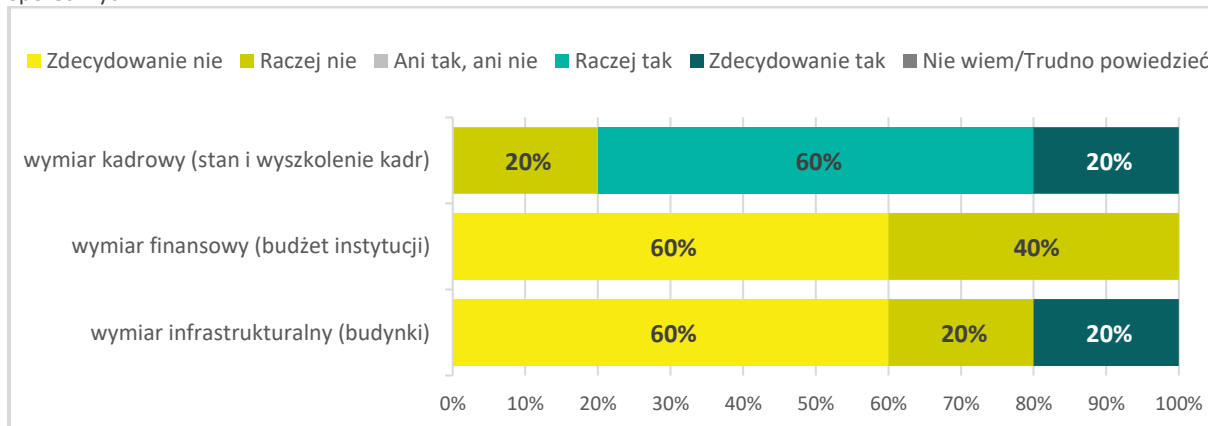
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Wyszków to brak środków finansowych oraz brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

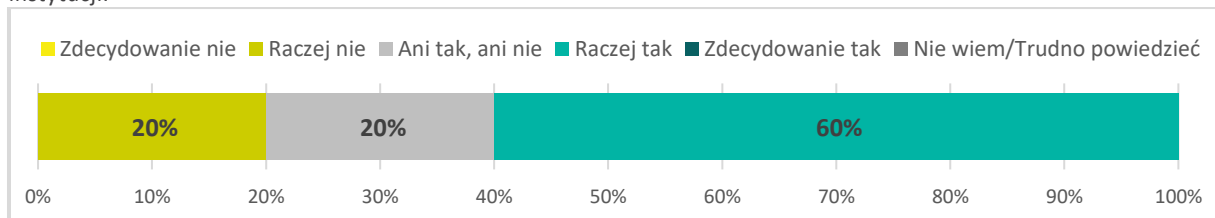
Badane instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – raczej gotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 1 respondent zdecydowanie gotowe, 1 respondent raczej niegotowe, 3 respondentów zdecydowanie niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

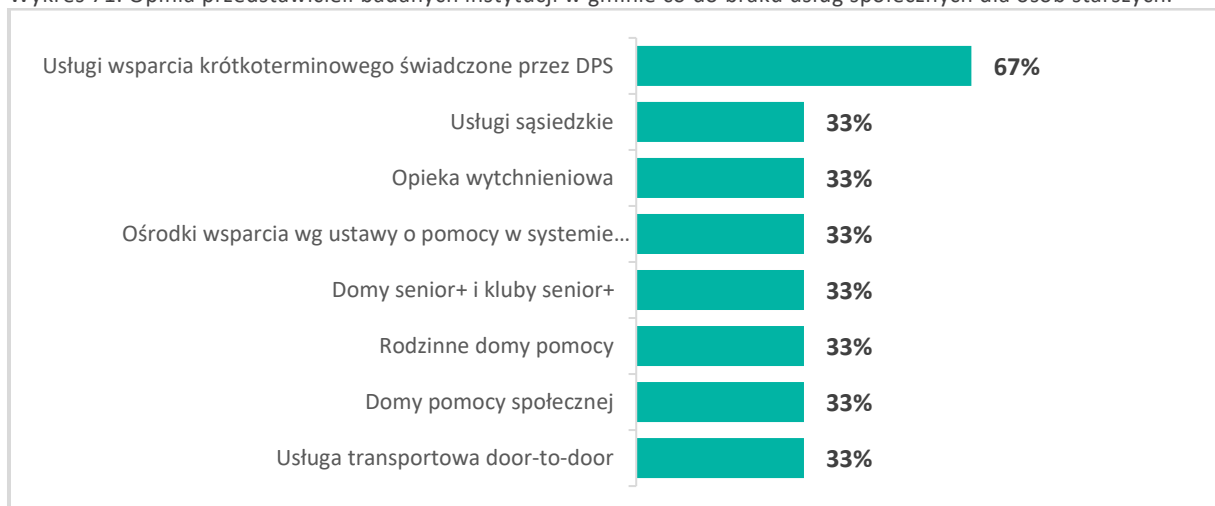
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 3 z 5 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze usług społecznych, które mogłyby lepiej odpowiadać na potrzeby beneficjentów.

Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych.

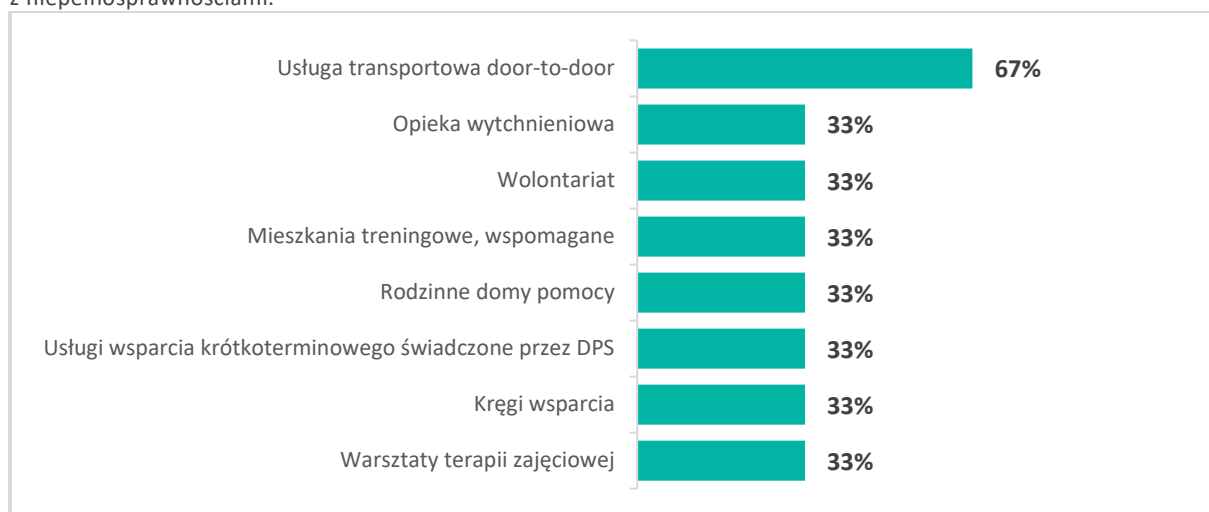

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 3 z 5 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług dla osób starszych brakuje głównie usług społecznych w postaci usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych przez DPS. Ponadto wskazywano na brak: usług sąsiedzkich, wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej), ośrodków wsparcia

wg ustawy o pomocy społecznej, domów senior+ i Klubów senior+, rodzinnych domów pomocy, domów pomocy społecznej oraz usługi transportowej door-to-door.

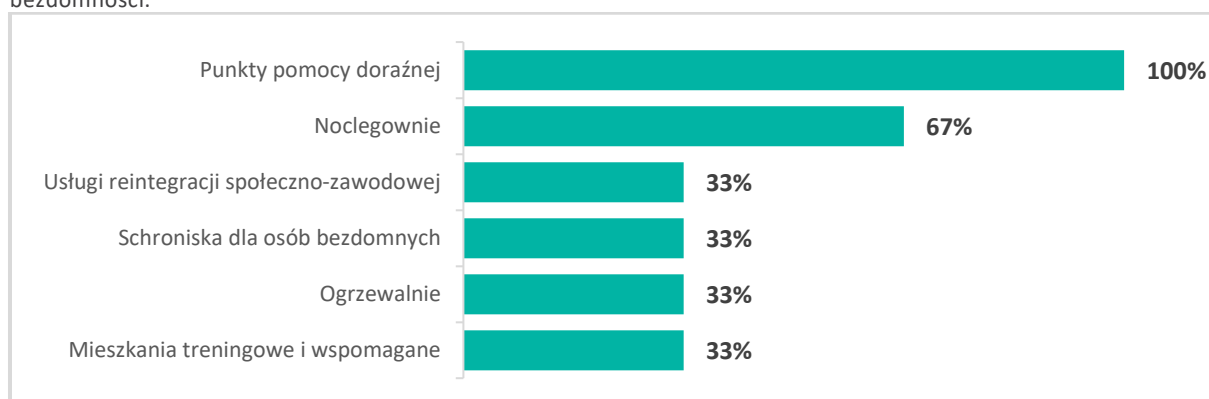
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 3 z 5 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług dla osób z niepełnosprawnościami brakuje głównie usług społecznych w postaci usługi transportowej door-to-door. Ponadto wskazywano na brak: wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej), wolontariatu, mieszkań treningowych i wspomaganych, rodzinnych domów pomocy, usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych przez DPS, kręgów wsparcia oraz warsztatów terapii zajęciowej.

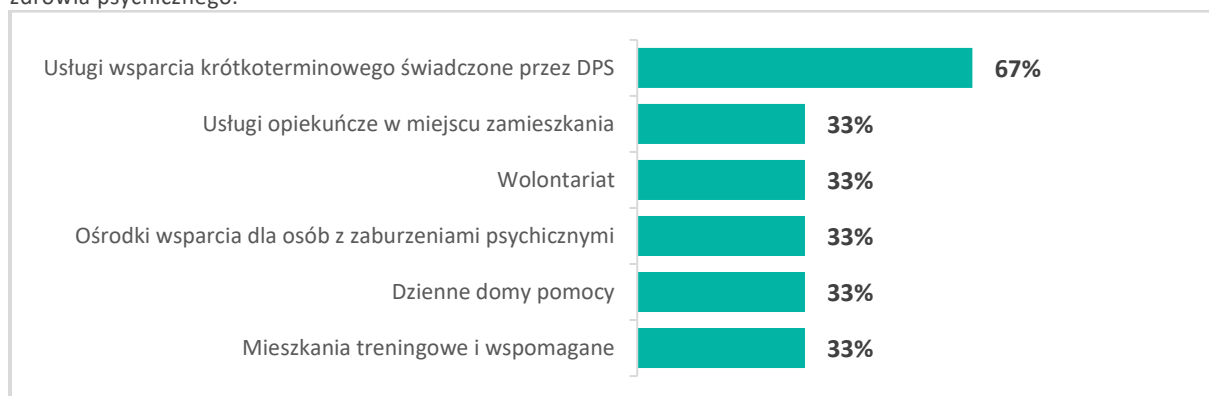
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 3 z 5 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług dla osób w kryzysie bezdomności brakuje głównie usług społecznych w postaci punktów pomocy doraźnej oraz noclegowni. Ponadto wskazywano na brak: usług reintegracji społeczno-zawodowej, schronisk dla osób bezdomnych, ogrzewalni oraz mieszkań treningowych i wspomaganych.

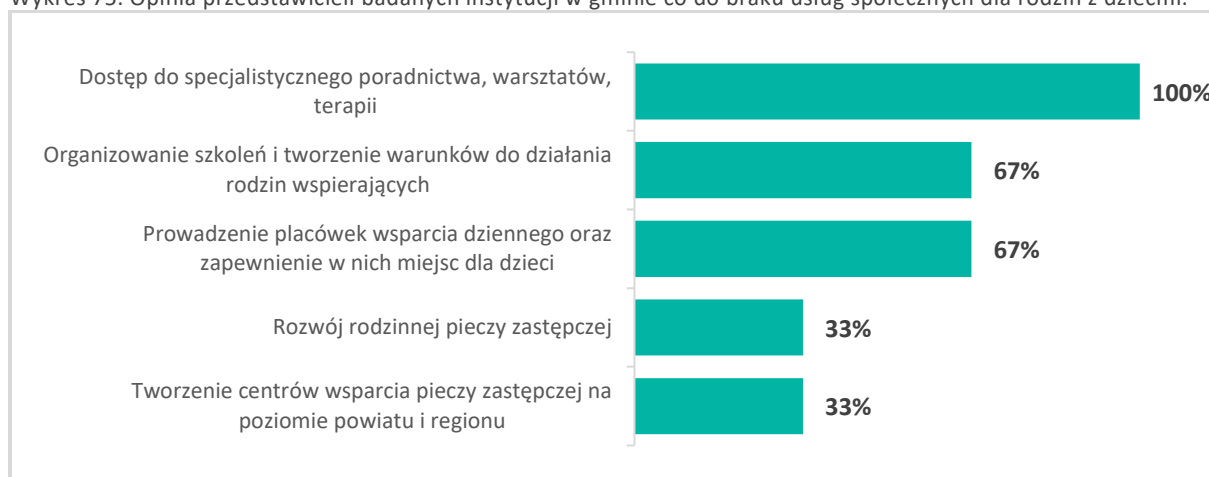
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 3 z 5 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego brakuje głównie usług społecznych w postaci usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych przez DPS. Ponadto wskazywano na brak: specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę, wolontariatu, ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dziennych domów pomocy oraz mieszkań treningowych i wspomaganych.

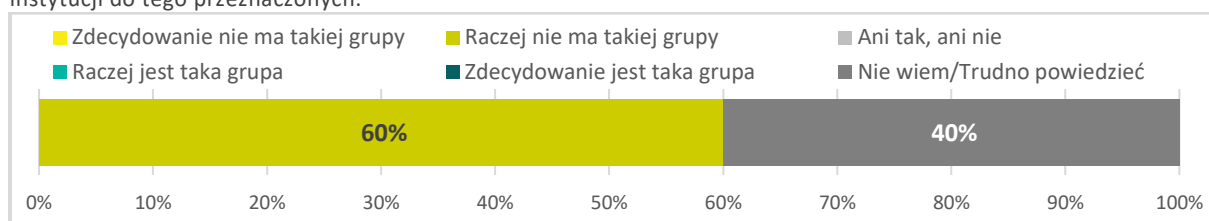
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 3 z 5 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje głównie usług społecznych dla rodzin z dziećmi w postaci: dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warsztatów, terapii i innych działań wzmacniających rodzinę i podnoszących kompetencje rodzicielskie, organizowania szkoleń i tworzenia warunków do działania rodzin wspierających (zawieranie umów) oraz prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsc dla dzieci. Ponadto wskazywano na brak rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej oraz tworzenia centrów wsparcia pieczy zastępczej na poziomie powiatu i regionu.

Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

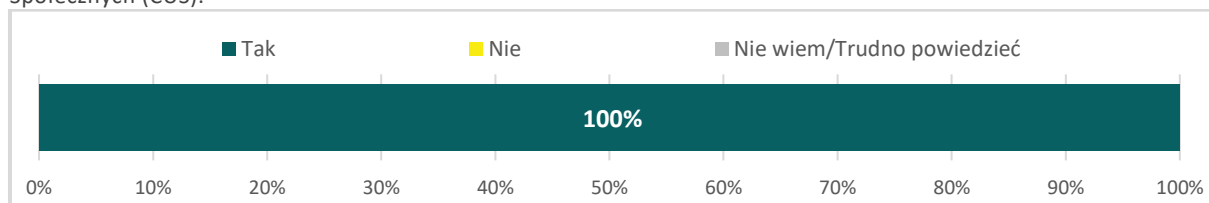
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji nie wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie gminy Wyszków.

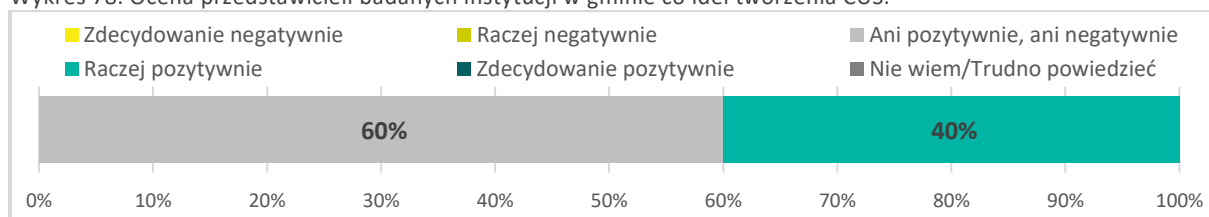
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie Wyszków słyszeli o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych.

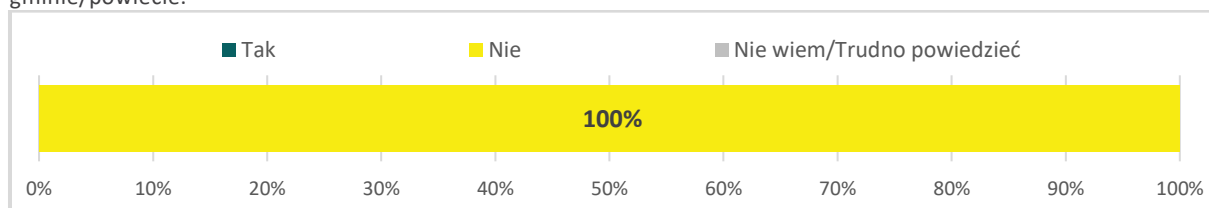
Wykres 78. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji raczej pozytywnie oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie Wyszków.

Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.

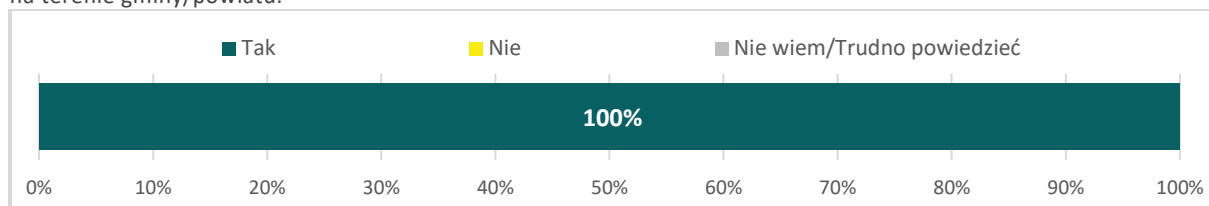
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy

Poniżej prezentujemy opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy Wyszków.

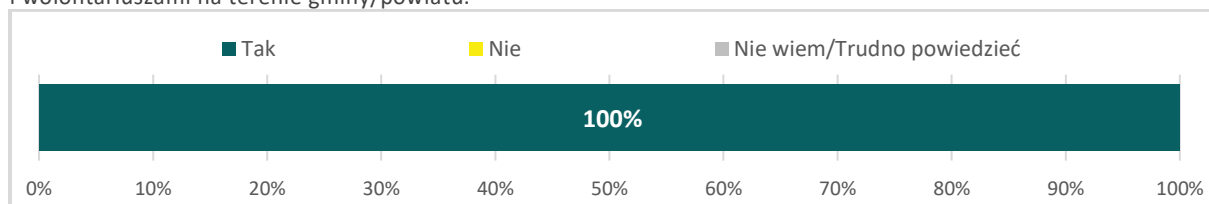
Wykres 80. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

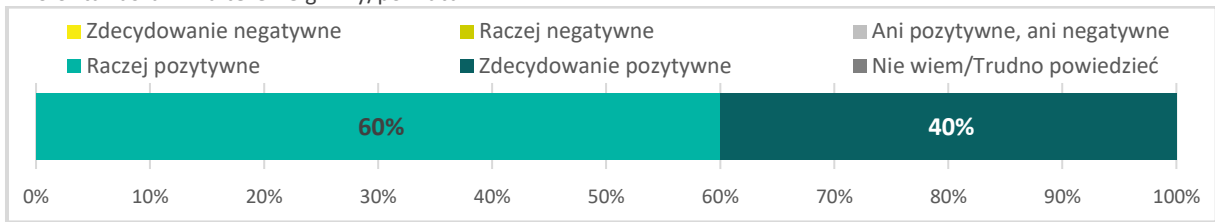
Wykres 81. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklarują doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

Wykres 82. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Wyszków w 2023 r.	17
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Wyszków w 2023 r.	18
Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Wyszków w 2023 r.	18
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Wyszków	19
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Wyszków	19
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Wyszków.....	20
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Wyszków	20
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 roku	21
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.....	21
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Wyszków w 2023 roku	22

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.	28
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.	28
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.....	28
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.....	28
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.	29
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.	29
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.	29
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę.	30
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.	30
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.	30
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.....	31
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.	31
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.....	32
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.	32
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych.	33
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	33
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę.	34
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.....	34
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami. ...	34
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.....	35
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.....	36
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.	36
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.	37
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.	37
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	38
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę.....	38
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.....	38
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.	39
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.....	39
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.....	39
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.....	40
Wykres 32. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.	40
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	41
Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę.	41

Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie.	41
Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	42
Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie.	42
Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	43
Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.	43
Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	43
Wykres 41. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.	44
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy.....	44
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę.	45
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.	45
Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	45
Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	46
Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	46
Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	47
Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	47
Wykres 50. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	48
Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	49
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.	50
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	50
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.....	51
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	52
Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	53
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	53
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	53
Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	53
Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	54
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.	54
Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie.	54
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.	55

Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.	55
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.	55
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych.	56
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.	56
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.....	57
Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.	57
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	58
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych.....	58
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.....	59
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.....	59
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.	60
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	60
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.	61
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).	61
Wykres 78. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	61
Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.	62
Wykres 80. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.	62
Wykres 81. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.	62
Wykres 82. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	63